

**Zarządzenie
Rektora Politechniki Gdańskiej
nr 35/2026 z 25 maja 2026 r.**

w sprawie: organizacji ochrony przeciwpożarowej.

Na podstawie art. 23 ust. 2 pkt. 11, art. 51 ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1571 ze zm.), rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 października 2018 r. w sprawie sposobu zapewnienia w uczelni bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i kształcenia (Dz.U. z 2018 r., poz. 290) oraz w oparciu o ustawę z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (t.j. Dz.U. 2025 poz. 188), ustawę z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (t.j. Dz.U. 2025 poz. 277 ze zm.) oraz rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 822 ze zm.) zarządzam, co następuje:

§ 1

1. Wszyscy pracownicy Politechniki Gdańskiej niezależnie od zajmowanych stanowisk i pełnionych funkcji zobowiązani są do:
 - 1) znajomości podstawowych zasad postępowania w przypadku zaistnienia pożaru i ewakuacji, stanowiących załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia;
 - 2) zapoznania się z Instrukcją bezpieczeństwa pożarowego budynku, w którym znajduje się ich stałe miejsce pracy i złożenia oświadczenia o zapoznaniu się z tą instrukcją – wzór oświadczenia stanowi załącznik nr 2 do niniejszego zarządzenia;
 - 3) zapoznania się z Instrukcją ogólną dotyczącą ochrony przeciwpożarowej w Politechnice Gdańskiej, stanowiącej załącznik nr 3 do niniejszego zarządzenia w przypadku pracy w budynku, dla którego zgodnie z przepisami prawa nie ma obowiązku tworzenia Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego;
 - 4) przestrzegania postanowień zawartych w Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego budynku oraz Instrukcji ogólnej;
 - 5) znajomości charakteru oraz rodzaju występujących zagrożeń, zasad przeciwdziałania oraz sposobów postępowania w stanach zagrożenia;
 - 6) znajomości zasad użycia, zakresu stosowania oraz lokalizacji podręcznego sprzętu gaśniczego;
 - 7) uczestniczenia w próbnym ewakuacjach;
 - 8) natychmiastowego podjęcia działania mającego na celu usunięcie przyczyn mogących spowodować pożar lub inne zagrożenie;
 - 9) udziału w akcjach gaśniczych i ratowniczych w przypadku pożaru lub innego miejscowego zagrożenia oraz wykonywania poleceń kierującego akcją;

- 10) zapobiegania powstawaniu pożarów poprzez utrzymywanie miejsc pracy w stanie uniemożliwiającym powstanie pożaru;
- 11) uczestniczenia w szkoleniach z zakresu ochrony przeciwpożarowej;
- 12) wykonywania zadań wynikających z obowiązujących przepisów z zakresu ochrony przeciwpożarowej oraz poleceń i zaleceń służbowych;
- 13) przestrzegania podstawowych zakazów w zakresie bezpieczeństwa pożarowego, stanowiących załącznik nr 4 do niniejszego zarządzenia.

§ 2

1. Bezpośrednią odpowiedzialność za sprawy ochrony przeciwpożarowej w poszczególnych jednostkach organizacyjnych ponoszą pracownicy sprawujący funkcje kierownicze.
2. Kierownicy jednostek organizacyjnych wyznaczają osoby do wykonywania działań w zakresie zwalczania pożarów i ewakuacji. Przekazują informację o wyznaczonych osobach pozostałym pracownikom.
3. Bezpośrednią odpowiedzialność za zapobieganie i zwalczanie pożarów oraz ewakuację studentów w czasie zajęć dydaktycznych ponoszą pracownicy prowadzący zajęcia.
4. Odpowiedzialność za spowodowanie pożaru na terenie Politechniki Gdańskiej ponosi osoba, która spowodowała pożar na zasadach określonych w kodeksie karnym.

§ 3

1. Budynki Politechniki Gdańskiej muszą posiadać aktualne Instrukcje bezpieczeństwa pożarowego.
2. Za zapewnienie i wdrożenie Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego oraz jej aktualizację odpowiadają dyrektorzy administracyjny wydziałów lub osoby wyznaczone przez kanclerza.
3. Osoby, o których mowa w ust. 2, zobowiązane są również do zapewnienia oceny zagrożenia wybuchem miejsc, gdzie prowadzone są procesy technologiczne z użyciem materiałów mogących wytworzyć mieszaniny wybuchowe lub w których materiały takie są magazynowane.
4. Osoby, o których mowa w ust. 2, zobowiązane są do umieszczania wersji elektronicznej aktualnych instrukcji bezpieczeństwa pożarowego wraz z planami ewakuacji oraz dokumentów, o których mowa w ust. 3, w Repozytorium dokumentów w folderze o nazwie Dokumenty dot. ochrony przeciwpożarowej budynków (ścieżka: Repozytorium -> Zarządzenia -> Dokumenty dot. ochrony przeciwpożarowej budynków).

§ 4

1. Programy szkoleń wstępnych i okresowych w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy dla pracowników, doktorantów i studentów uwzględniają zagadnienia z zakresu ochrony przeciwpożarowej.
2. W ramach instruktażu stanowiskowego pracownik otrzymuje informacje o zagadnieniach dotyczących ochrony przeciwpożarowej na stanowisku pracy.

§ 5

1. Działalność każdej jednostki organizacyjnej Politechniki Gdańskiej może być kontrolowana w zakresie ochrony przeciwpożarowej przez funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej i pracowników Działu Bezpieczeństwa, Higieny Pracy i Ochrony Przeciwpożarowej.
2. Kierownicy kontrolowanych jednostek organizacyjnych zobowiązani są do pełnej realizacji zaleceń pokontrolnych.
3. Dział Bezpieczeństwa, Higieny Pracy i Ochrony Przeciwpożarowej przekazuje kanclerzowi raz do roku jako załącznik do Analizy stanu bhp lub za każdym razem na jego polecenie zestawienie instrukcji bezpieczeństwa pożarowego budynków z informacją o ich aktualności, a także informację, w których budynkach w danym roku były przeprowadzone próbne ewakuacje.

§ 6 Nadzór nad ochroną przeciwpożarową Uczelni sprawuje Kanclerz Politechniki Gdańskiej.

§ 7 Traci moc Zarządzenie Rektora PG nr 24/2018 z 27 czerwca 2018 r. w sprawie organizacji ochrony przeciwpożarowej oraz Zarządzenie Rektora PG nr 9/2023 z 8 marca 2023 r. w sprawie zmiany w Zarządzeniu Rektora PG nr 24/2018 w sprawie organizacji ochrony przeciwpożarowej.

§ 8 Zarządzenie wchodzi w życie z dniem wydania.

Rektor

prof. Krzysztof Wilde, czł. koresp. PAN

Podstawowe zasady postępowania w przypadku pożaru i ewakuacji:

- w miarę możliwości uruchomić najbliższy przycisk ROP (ręczny ostrzegacz pożarowy), załączający alarm systemu sygnalizacji pożaru;
- o pożarze powiadomić Centrum Bezpieczeństwa i Państwową Straż Pożarną;
- niezwłocznie powiadomić wszystkie osoby przebywające w zagrożonym obiekcie o charakterze zagrożenia oraz konieczności ewakuowania się;
- odłączyć energię elektryczną poprzez wciśnięcie przeciwpożarowego wyłącznika prądu;
- w miarę możliwości należy zacząć gasić pożar podręcznym sprzętem gaśniczym;
- nie otwierać bez wyraźnej konieczności drzwi i okien do pomieszczeń objętych pożarem, ponieważ dopływ powietrza może przyspieszyć rozprzestrzenienie się ognia;
- rozpocząć działania ewakuacji, pamiętając, że w pierwszej kolejności należy ewakuować osoby znajdujące się w strefie zagrożenia;
- ewakuować należy się klatkami schodowymi, bezwzględnie unikając wind;
- ewakuować należy się szybkim krokiem, unikać wyprzedzania i poruszania się w kierunkach przeciwnych do wskazanych przez znaki ewakuacyjne;
- w przypadku znaczącego zadymienia drogi ewakuacyjnej należy poruszać się w pozycji pochylonej jak najbliżej podłogi;
- w pierwszej kolejności należy ratować życie ludzi, a następnie mienie, jeśli warunki pożarowe na to pozwalają;
- po wyjściu z budynku należy skierować się do wyznaczonego miejsca zbiórki do ewakuacji i nie opuszczać tego miejsca do czasu podjęcia takiej decyzji przez kierującego akcją ratowniczo-gaśniczą;
- do czasu przybycia straży pożarnej akcją ratowniczo-gaśniczą kieruje osoba wskazana w Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego lub w Instrukcji ogólnej;
- po przybyciu wspomnianych wyżej jednostek wszyscy pracownicy zobowiązani są do współpracy z osobą kierującą akcją ratowniczą.

Uwaga:

- nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem;
- w razie podejrzenia, że ktoś został w zagrożonym budynku, należy natychmiast przekazać taką informację kierującemu akcją ratowniczą.

Załącznik nr 2
do Zarządzenia Rektora PG
nr 35/2026 z 25 maja 2026 r.

.....

(imię i nazwisko)

Gdańsk

Oświadczenie

Oświadczam, że zapoznałem (-am) się z Instrukcją bezpieczeństwa pożarowego dla budynku

.....i zobowiązuję się przestrzegać jej postanowień.

.....

(podpis)

.....
Zatwierdzam
REKTOR POLITECHNIKI GDAŃSKIEJ

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO – INSTRUKCJA OGÓLNA,

DLA

**BUDYNKÓW KATEGORII ZAGROŻENIA LUDZI
(ZL), O KUBATURZE PONIŻEJ 1000 m³.**

Opracował:

mgr inż. Adam Macholl
specjalista ds. ochrony przeciwpożarowej
SGSP 7237

Data opracowania:
KWIECIEŃ 2018

Spis treści

1. Część opisowa	4
1.1. Cel i zakres opracowania	4
1.2. Podstawa opracowania	4
1.3. Zakres obowiązywania <i>Instrukcji Ogólnej</i>	4
1.4. Miejsce przechowywania <i>Instrukcji</i>	4
1.5. Warunki ochrony przeciwpożarowej.....	4
1.5.1. Parametry pożarowe występujących substancji palnych	4
1.5.2. Warunki ewakuacji.....	5
1.5.3. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego instalacji użytkowych	7
1.5.4. Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru	8
1.6. Urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice – przeglądy, konserwacja	8
1.6.1. Wyposażenie w gaśnice	9
1.6.2. Instalacja sygnalizacji pożarowej.....	12
1.6.3. Instalacja oddymiania grawitacyjnego	14
1.6.4. Awaryjne oświetlenie ewakuacyjne	14
1.6.5. Instalacje hydrantów wewnętrznych	15
1.7. Sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia	16
1.7.1. Postępowanie w przypadku powstania pożaru	16
1.7.1.1. Środki i sposoby ogłaszania alarmu do ewakuacji.....	16
1.7.1.2. Miejsce zbiórki ewakuowanych osób	16
1.7.1.3. Alarmowanie telefoniczne Państwowej Straży Pożarnej.....	16
1.7.1.4. Postępowanie w przypadku powstania pożaru	17
1.7.2. Sposoby postępowania na wypadek powstania innego zagrożenia	19
1.8. Sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym	20
1.8.1. Organizacja prac niebezpiecznych pod względem pożarowym	20
1.8.2. Wytyczne zabezpieczenia miejsca wykonywania prac niebezpiecznych	20
1.9. Sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią instrukcji.....	23
1.10. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej	24
1.10.1. Wszystkie osoby.....	24
1.10.2. Obowiązki osoby pełniącej zadania Administratora budynku	26
1.10.3. Obowiązki pracowników	27
1.10.4. Obowiązki pracowników dozoru obiektu (dyżurnych)	27
2. Załączniki	28

1. CZĘŚĆ OPISOWA

1.1. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

Celem *Instrukcji Ogólnej*, zwanej dalej *Instrukcją*, jest ustalenie sposobu postępowania na wypadek pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia. *Instrukcja*, ze względu na fakt, iż odnosi się do obiektów budowlanych (budyneków) o kubaturze poniżej 1000 m³, zawiera jedynie część opisową, bez planów obiektów.

1.2. PODSTAWA OPRACOWANIA

- Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o *ochronie przeciwpożarowej* (Dz.U. 1991 nr 81 poz. 351 z późniejszymi zmianami)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w *sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz.U. 2002 nr 75 poz. 690 z późniejszymi zmianami)
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w *sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów* (Dz.U. 2010 nr 109 poz. 719).
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w *sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych* (Dz.U. 2009 nr 124 poz. 1030).

1.3. ZAKRES OBOWIĄZYWANIA INSTRUKCJI OGÓLNEJ

Instrukcja dotyczy wszystkich obiektów budowlanych (budyneków) należących do Politechniki Gdańskiej, o kubaturze poniżej 1000 m³. Właściciel, zarządca placówki lub osoba przez niego wyznaczona ma prawo i obowiązek kontrolować podległych pracowników, jak również ewentualnych wykonawców wszelkich prac, najemców i innych osób, przebywających na terenie obiektów Politechniki Gdańskiej, w zakresie realizacji ustaleń i zaleceń zawartych w niniejszej *Instrukcji*. Do zapoznania się z *Instrukcją* zobowiązani są pracownicy, bez względu na formę zatrudnienia, wykonujący prace w tych obiektach budowlanych oraz najemcy pomieszczeń w poszczególnych obiektach.

1.4. MIEJSCE PRZECHOWYWANIA INSTRUKCJI

Instrukcję należy przechowywać w *Dziale Bezpieczeństwa, Higieny Pracy i Ochrony Przeciwpożarowej*, a kopię w poszczególnych budynkach.

1.5. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ

1.5.1. PARAMETRY POŻAROWE WYSTĘPUJĄCYCH SUBSTANCJI PALNYCH

W rozpatrywanych budynkach materiałami najczęściej występującymi są:

- a) tkaniny - używane w tekstyliach, ubraniach, zasłonach, firanach, wykładzinach dywanowych, itp. Temperatura zapalenia tkanin bawełnianych wynosi ok. 220 °C, a tkanin lnianych i jedwabnych ok. 300 °C. Tkaniny pochodzenia nieorganicznego (sztuczne), zapalają się powyżej 200 °C
- b) tworzywa sztuczne - używane w pojemnikach do opakowań, obudowach urządzeń, izolacjach kabli elektrycznych, okładzinach meblowych, farbach, wykładzinach podłogowych, itp. Temperatura zapalenia waha się od 200 °C do 400 °C, w zależności od rodzaju tworzywa. W czasie pożaru większość z nich topi się, tworząc krople. Dymy i gazy pożarowe powstałe w wyniku pirolizy i spalania są z reguły trujące, bądź drażniące. Część z nich jest bezbarwna. Szybkość palenia się tworzyw jest stosunkowo duża, ponieważ w warunkach pożaru zachowują się jak ciecze palne, tzn. palą się również ich palne pary. Spadające lub płynące krople przyczyniają się do szybkiego rozwoju pożaru
- c) drewno i płyty drewnopochodne - używane w meblach i stolarce budowlanej. Temperatura zapalenia tych materiałów wynosi od 250 °C do 400 °C, w zależności od rodzaju, gatunku materiału i jego wilgotności. Drewno pochodzenia iglastego ma niższe temperatury zapalenia niż pochodzenia liściastego, a płyty drewnopochodne wyższe. Szybkość rozwoju płomienia zależy od grubości danych elementów (im mniejszy przekrój, tym większa szybkość) oraz od dostępu do nich powietrza

- d) papier - używany w kartonach, opakowaniach, książkach i dokumentacji. Temperatura zapalenia waha się od 230 °C (papier gazetowy) do 300 °C (kalki techniczne, tektura). Rozwój ognia jest ułatwiony w luźnych stosach papieru
- e) pianka poliuretanowa - używana, jako ocieplenie do przewodów wodociągowych i kanalizacyjnych itp. Temperatura zapalenia wynosi ok. 400 °C. W warunkach pożaru pianki poliuretanowe wydzielają znaczne ilości gazów toksycznych (np. cyjanowodór, tlenek węgla, chlorowodór), powodujące w krótkim czasie zatrucie i śmierć organizmu. Tworzą również duże ilości ciemnego dymu, wypełniającego szybko wnętrze obiektu
- f) skóra i guma - występuje między innymi w wyrobach galanteryjnych, biurowych itp. Temperatura zapalenia wyrobów gumowych wynosi ok. 340 °C, a skóry wynosi ok. 400 °C. Podczas spalania tych materiałów występują duże ilości dymu.

1.5.2. WARUNKI EWAKUACJI

Warunki ewakuacji - zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno-organizacyjnych zapewniających szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem. Z pomieszczeń, w których mogą przebywać ludzie, należy zapewnić bezpieczne wyjście prowadzące bezpośrednio na otwartą przestrzeń albo bezpośrednio lub pośrednio na poziome (korytarze) lub pionowe (klatki schodowe) drogi komunikacji ogólnej, zwane dalej *drogami ewakuacyjnymi*. Do celów ewakuacyjnych służą drogi komunikacji ogólnej, odpowiednio oznakowane zgodnie z *PN-N 01256-5 Znaki bezpieczeństwa – Zasady umieszczania znaków bezpieczeństwa na drogach ewakuacyjnych i drogach pożarowych*.

W celu umożliwienia przeprowadzenia sprawnej ewakuacji zabrania się:

- składowania materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji
- zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiających ich natychmiastowe użycie
- uniemożliwiania lub ograniczania dostępu do wyjść ewakuacyjnych, w tym stosowania na drogach ewakuacyjnych krat.

• Przejścia ewakuacyjne

Długości przejścia - odległości mierzone od najdalszego miejsca w pomieszczeniu, w którym może przebywać człowiek do wyjścia ewakuacyjnego na drogę ewakuacyjną lub do innej strefy pożarowej albo na zewnątrz budynku. Dla poszczególnych typów obiektów ze względu na ich przeznaczenie, zgodnie z § 209 *Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. 2002 nr 75 poz. 690 z późniejszymi zmianami)*, maksymalna długość przejścia to:

- ZL - 40 m.
- PM, wielokondygnacyjnych, o gęstości obciążenia ogniowego $Q > 500 \text{ MJ/m}^2$ – 75 m.
- PM pozostałych - 100m.
- Pomieszczeniach zagrożonych wybuchem w budynkach PM – 40 m.

Szerokości przejścia z pomieszczeń na pobyt ludzi wynoszą: 0,6 m na każde 100 osób, lecz nie mniej niż 0,9 m, a w przypadku przejścia służącego do ewakuacji do 3 osób, nie mniej niż 0,8 m.

• Dojścia ewakuacyjne

Długości dojsć ewakuacyjnych - odległość od wyjścia z pomieszczenia na tę drogę do wyjścia do innej strefy pożarowej lub na zewnątrz budynku. Za równoważne wyjście do innej strefy pożarowej, uznaje się wyjście do obudowanej klatki schodowej w klasie odporności ogniowej co najmniej REI 60, zamykanej drzwiami w klasie odporności ogniowej co najmniej EI 30, wyposażonej w urządzenia zapobiegające zadymieniu lub służące do usuwania dymu.

Dopuszczalne długości dojsć ewakuacyjnych, dla poszczególnych typów stref pożarowych w tych obiektach są następujące:

Rodzaj strefy pożarowej	Długość dojścia w m	
	przy jednym dojściu	przy co najmniej 2 dojściach ^{*)}
Z pomieszczeń zagrożonych wybuchem	10	40
PM o gęstości obciążenia ogniowego $Q > 500 \text{ MJ/m}^2$ bez pomieszczeń zagrożonych wybuchem	30 ^{**)}	60
PM o gęstości obciążenia ogniowego $Q \leq 500 \text{ MJ/m}^2$ bez pomieszczeń zagrożonych wybuchem	60 ^{**)}	100
ZL I, II, V	10	40
ZL III	30 ^{**)}	60

^{*)} Dla dojścia krótszego, przy czym dopuszcza się dla drugiego dojścia długość większą o 100% od najkrótszego. Dojścia te nie mogą się pokrywać ani krzyżować.

^{**)} W tym nie więcej niż 20 m na poziomej drodze ewakuacyjnej.

Szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych oblicza się przyjmując 0,6 m na każde 100 osób, lecz nie mniej niż 1,4 m. Dopuszcza się zmniejszenie szerokości drogi ewakuacyjnej do 1,2 m, gdy droga ta przeznaczona jest do ewakuacji nie więcej niż 20 osób.

Wysokość drogi ewakuacyjnej powinna wynosić co najmniej 2,2 m. Lokalnie dopuszcza się obniżenia do 2 m, na długości drogi nie większej niż 1,5 m, a dla holu przez który prowadzona jest ewakuacja z klatki schodowej 3,3 m.

Obudowa poziomych dróg ewakuacyjnych powinna mieć klasę odporności ogniowej wymaganą dla ścian wewnętrznych, nie mniejszą niż EI 15.

- **Pionowe drogi ewakuacyjne**

Minimalne parametry techniczne klatek schodowych, wynikające z przepisów techniczno-budowlanych:

- szerokość biegów – 1,2 m (dla garaży 0,9 m)
- szerokość spoczników – 1,5 m (dla garaży 0,9 m)
- wysokość stopni – do 17,5 cm (dla garaży 19 cm)
- liczba stopni w jednym biegu – do 17

- **Wyjścia i drzwi ewakuacyjne oraz drzwi na drogach ewakuacyjnych**

Łączną szerokość drzwi w świetle, stanowiących wyjścia ewakuacyjne z pomieszczenia, należy obliczać proporcjonalnie do liczby osób mogących przebywać w nim równocześnie, przyjmując co najmniej 0,6 m szerokości na 100 osób, przy czym najmniejsza szerokość drzwi w świetle ościeżnicy powinna wynosić 0,9 m, a w przypadku drzwi służących do ewakuacji do 3 osób – 0,8 m.

Szerokość drzwi stanowiących wyjście ewakuacyjne z budynku, a także szerokość drzwi na drodze ewakuacyjnej z klatki schodowej, prowadzących na zewnątrz budynku lub do innej strefy pożarowej, powinna być nie mniejsza niż szerokość biegu klatki schodowej, tj. 1,2 m (dla garaży 0,9 m).

Drzwi stanowiące wyjście ewakuacyjne powinny otwierać się na zewnątrz pomieszczeń:

- zagrożonych wybuchem;
- do których jest możliwe niespodziewane przedostanie się mieszanin wybuchowych lub substancji trujących, duszących;

- bądź innych, mogących utrudnić ewakuację;
- przeznaczonych do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób;
- przeznaczonych dla ponad 6 osób o ograniczonej zdolności poruszania się.

Drzwi wieloskrzydłowe, stanowiące wyjście ewakuacyjne z pomieszczenia oraz na drodze ewakuacyjnej, powinny mieć co najmniej jedno, nieblokowane skrzydło drzwiowe o szerokości nie mniejszej niż 0,9 m. Szerokość skrzydła drzwi wahadłowych, stanowiących wyjście ewakuacyjne z pomieszczenia oraz na drodze ewakuacyjnej, powinna wynosić co najmniej dla drzwi jednoskrzydłowych – 0,9 m, a dla drzwi dwuskrzydłowych – 0,6 m, przy czym oba skrzydła drzwi dwuskrzydłowych muszą mieć tę samą szerokość. Zabrania się stosowania do celów ewakuacji drzwi obrotowych i podnoszonych.

Drzwi rozsuwane mogą stanowić wyjścia na drogi ewakuacyjne, a także być stosowane na drogach ewakuacyjnych, jeżeli są przeznaczone nie tylko do celów ewakuacji, a ich konstrukcja zapewnia:

- otwieranie automatyczne i ręczne bez możliwości ich blokowania;
- samoczynne ich rozsuniecie i pozostanie w pozycji otwartej w wyniku zasygnalizowania pożaru przez system wykrywania dymu chroniący strefę pożarową, do ewakuacji z której te drzwi są przeznaczone, a także w przypadku awarii drzwi.

W bramach i ścianach przesuwanych na drogach ewakuacyjnych powinny znajdować się drzwi otwierane ręcznie albo w bezpośrednim sąsiedztwie tych bram i ścian powinny być umieszczone i wyraźnie oznakowane drzwi przeznaczone do celów ewakuacji.

• Wystrój i wyposażenie wnętrz

W stosunku do materiałów wykończenia wnętrz oraz wyposażenia, stosuje się poniższe obostrzenia:

- w strefach pożarowych ZL V stosowanie do wykończenia wnętrz materiałów i wyrobów łatwo zapalnych, których produkty rozkładu termicznego są bardzo toksyczne lub intensywnie dymiące, jest zabronione
- na drogach komunikacji ogólnej, służących celom ewakuacji, stosowanie materiałów i wyrobów budowlanych łatwo zapalnych jest zabronione
- okładziny sufitów oraz sufity podwieszane należy wykonywać z materiałów niepalnych lub niezapalnych, niekapiących i nieodpadających pod wpływem ognia. Wymaganie to nie dotyczy mieszkań
- palne elementy wystroju wnętrza budynku, przez które lub obok których są prowadzone przewody ogrzewcze, wentylacyjne, dymowe lub spalinowe, powinny być zabezpieczone przed możliwością zapalenia lub zwęglenia.

• Oświetlenie awaryjne

Budynek, w którym zanik napięcia w elektroenergetycznej sieci zasilającej może spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, poważne zagrożenie środowiska, a także znaczne straty materialne, należy zasilac co najmniej z dwóch niezależnych, samoczynnie załączających się źródeł energii elektrycznej oraz wyposażać w samoczynnie załączające się oświetlenie awaryjne (zapasowe lub ewakuacyjne).

Awaryjne oświetlenie zapasowe należy stosować w pomieszczeniach, w których po zaniku oświetlenia podstawowego istnieje konieczność kontynuowania czynności w niezmienny sposób lub ich bezpiecznego zakończenia, przy czym czas działania tego oświetlenia powinien być dostosowany do uwarunkowań wynikających z wykonywanych czynności oraz warunków występujących w pomieszczeniu.

Awaryjne oświetlenie ewakuacyjne należy stosować w pomieszczeniach na drogach ewakuacyjnych oświetlonych wyłącznie światłem sztucznym i powinno działać przez co najmniej 1 godzinę od zaniku oświetlenia podstawowego. Oświetlenie awaryjne powinno spełniać wymagania Polskich Norm.

1.5.3. SPOSÓB ZABEZPIECZENIA PRZECIWPOŻAROWEGO INSTALACJI UŻYTKOWYCH

Zgodnie z wymaganiami *Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. 1994 nr 89 poz. 414 z późniejszymi zmianami)*, na podstawie art. 62, obiekt w czasie użytkowania będzie poddawany przez właściciela obiektu bądź osobę przez niego wyznaczoną okresowej kontroli polegającej na sprawdzaniu

stanu technicznego. Zgodnie z wymaganiami instalacje techniczne będą poddawane badaniom, przeglądom i konserwacjom, a wszystkie usterki na bieżąco usuwane.

Sposoby poddawania sprawdzeniu i badaniom, najczęściej występujących instalacji użytkowych:

	Urządzenie, system, instalacja	Rodzaj badań	Czasookres (nie rzadziej niż)	Kto może wykonywać	Uwagi
1	Instalacje i urządzenia elektryczne o napięciu znamionowym do 1 kV	- oględziny - przegląd wg oceny wynikającej z oględzin - pomiar napięć i obciążeń - pomiar oporności izolacji - pomiar skuteczności zerowania i ochrony przeciwpożarowej	- raz na 5 lat - wg ustaleń - raz na 5 lat - raz na 5 lat - raz na 5 lat	- uprawniony elektryk (posiadający odpowiednie uprawnienia energetyczne grupy G1)	- wynik pracy komisji odnotować w książce obiektu budowlanego - wykonawca przekaże protokół z pomiarów
2	Instalacja piorunochronna	- badanie okresowe - oględziny	- raz na 5 lat - raz na rok oraz po każdej burzy	jw.	jw.
3	Instalacji gazowej	- badanie okresowe	- co najmniej raz w roku	- osoby posiadające uprawnienia energetyczne grupy G3 - dozoru nad eksploatacją urządzeń, instalacji gazowych	jw.
4	Instalacja przewodów dymowych i spalinowych – czyszczenie	- od palenisk opalanych paliwem płynnym lub gazowym - przewody dymowe i spalinowe – poddawać badaniom technicznym celem potwierdzenia prawidłowego stanu techn.	- co najmniej dwa razy w roku - co najmniej raz w roku	- mistrz kominiański	jw.
5	Okresowa kontrola całego budynku	- stan techn. sprawności - stan techn. sprawności i wartości użytkowej	- raz na rok - raz na 5 lat	- komisja powołana przez administratora obiektu	jw.

Użytkowanie instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta jest zabronione.

1.5.4. ZAOPATRZENIE W WODĘ DO ZEWNĘTRZNEGO GASZENIA POŻARU

Zgodnie z wytycznymi *Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz.U. 2009 nr 124 poz. 1030)* wymagana ilość wody do zewnętrznego gaszenia pożaru wynosi 10 dm³/s lub 100 m³ zapasu wody w przeciwpożarowym zbiorniku wodnym. Na sieci wodociągowej przeciwpożarowej zewnętrznej, zastosowano hydranty zewnętrzne nadziemne o średnicy nominalnej DN 80 z zasuwaniami odcinającymi od sieci. Hydranty zewnętrzne przeciwpożarowe rozmieszczono na sieci wodociągowej.

Odległości wynikające z przepisów o ochronie przeciwpożarowej:

- między hydrantami - do 150 m
- od zewnętrznej krawędzi jezdni drogi lub ulicy - do 15 m
- pierwszy hydrant od chronionego obiektu budowlanego - do 75 m
- kolejny hydrant od chronionego obiektu budowlanego - do 150 m
- od ściany budynków - co najmniej 5 m.

Wydajność nominalna hydrantu zewnętrznego przeciwpożarowego, przy ciśnieniu nominalnym 0,2 MPa mierzonym na zaworze hydrantowym podczas poboru wody, dla średnicy nominalnej DN 80 powinna wynosić co najmniej 10 dm³/s. Źródłem wody dla sieci zewnętrznej jest miejska sieć wodociągowa. Szczegóły sytuowania hydrantów zewnętrznych zawarte są na planie zagospodarowania terenu.

1.6. URZĄDZENIA PRZECIWOŻAROWE I GAŚNICE – PRZEGLĄDY, KONSERWACJA

Kontrolę i konserwację oraz próby działania instalacji powinna wykonać specjalistyczna firma lub osoba posiadająca do tego celu odpowiednie kwalifikacje – osoba kompetentna. Osoba kompetentna to osoba z niezbędnym przeszkoleniem i doświadczeniem oraz dostępem do wymaganych narzędzi, wyposażenia i informacji, instrukcji i wiedzy o specjalnych procedurach zalecanych przez producentów, zdolna do wykonywania konserwacji i napraw zgodnie z normą/specyfikacją techniczną. Konserwacja

powinna być prowadzona przez osoby właściwie przeszkolone, które są również specjalistami w zakresie kontroli, obsługi technicznej i napraw instalacji/urządzenia. Właściwe przeszkolenie oznacza, że osoby te powinny być przeszkolone również przez producenta systemu/urządzenia.

1.6.1. WYPOSAŻENIE W GAŚNICE

Gaśnice przeznaczone są do gaszenia pożarów w początkowej fazie ich rozwoju. Gaszenie zarzewi ognia, czyli pożarów w zarodku, wymaga szybkiej reakcji na pierwsze oznaki pożaru, którymi najczęściej są: płomień, dym, śwąd, podwyższona temperatura, trzask płonącego lub zwęglającego się materiału. Nietrudno je stwierdzić, ponieważ oddziałują na podstawowe zmysły jak: wzrok, węch, słuch i dotyk. Zakres stosowania gaśnic jest różny i wiąże się on z ilością środka gaśniczego. Gaśnice, charakteryzujące się niewielką ilością środka gaśniczego, znajdują powszechne zastosowanie w gaszeniu małych ognisk pożaru.

Obiekty budowlane (budynki) powinny być wyposażone w gaśnice. Rodzaj środka gaśniczego zastosowany w gaśnicy powinien być dostosowany do gaszenia tych grup pożaru, które mogą wystąpić w budynku. Jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach powinna przypadać:

- na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej ZL I, ZL II, ZL III, ZL V, PM o gęstości obciążenia ogniowego ponad 500 MJ/m², oraz w pomieszczeniach zagrożonych wybuchem
- na każde 300 m² powierzchni pozostałych stref pożarowych.

Przykładowe oznaczenie gaśnic:

GP-6x ABC / GS-5x B / GWG-2x ABF

GP – gaśnica proszkowa / GS – gaśnica śniegowa / GWG – gaśnica pianowa

6 – sześć kilogramów środka gaśniczego / 5 – pięć kilogramów / 2 – dwa litry środka gaśniczego

x – pod stałym ciśnieniem

ABC / B / ABF – rodzaj zastosowanego proszku gaśniczego:

	gasi pożary ciał stałych pochodzenia organicznego, np. pożary drewna, papieru, tkanin itp.
	gasi pożary cieczy palnych, ciał stałych topiących się np. pożary benzyn, alkoholi, parafiny, lakierów, rozpuszczalników, itp.
	gasi pożary gazów palnych , np. pożary metanu, acetylenu, wodoru, gazu ziemnego i innych
	gasi pożary metali
	gasi pożary tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych

Wszystkie wyżej wymienione gaśnice służą również do gaszenia urządzeń elektrycznych pod napięciem do 1000V z zachowaniem odległości min. 1m.

Gaśnice w obiektach powinny być rozmieszczone:

- 1) W miejscach łatwo dostępnych i widocznych, w szczególności:
 - przy wejściach do budynków
 - na klatkach schodowych
 - na korytarzach
 - przy wyjściach z pomieszczeń na zewnątrz.
- 2) Sprzęt należy umieszczać w miejscach nie narażonych na uszkodzenie mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki, tereny nasłonecznione):
 - odległość sprzętu od konwencjonalnych źródeł ciepła nie powinna być mniejsza niż 1m
 - sprzęt, który znajduje się na zewnątrz budynku powinien być zabezpieczony.
- 3) W obiektach wielokondygnacyjnych - w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli pozwalają na to istniejące warunki.
- 4) Przy rozmieszczaniu gaśnic powinny być spełnione następujące warunki:
 - odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek do najbliższej gaśnicy, nie powinna być większa niż 30 m
 - do gaśnic powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m

- miejsca usytuowania podręcznego sprzętu gaśniczego powinny być oznakowane zgodnie z Polską Normą.

Sprzętu pożarniczego nie wolno używać do celów niezwiązanych z gaszeniem pożaru lub ćwiczeniami.

- **Zasady obsługi i użycia gaśnic**

Do przerwania procesu spalania konieczne jest:

- usunięcie materiału palnego lub uczynienie go w jakiś sposób niepalnym w danych warunkach
- wyeliminowanie bodźca termicznego podtrzymującego proces spalania
- odcięcie dostępu tlenu do środowiska pożaru.

Wymienione powyżej czynniki stanowią istotę przy rozpatrywaniu techniki gaszenia pożarów. Podręczny sprzęt gaśniczy jest skuteczny w sytuacjach, kiedy istnieje możliwość ugaszenia pożaru w zarodku, czyli w początkowej fazie jego rozwoju. Obecnie wszystkie gaśnice wyposażone są w tzw. szybko-otwieralny zawór dźwigniowy lub przebijak grzybkowy, osadzony w głowicy gaśnicy. Mimo spotykanych różnic konstrukcyjnych w każdym przypadku zawór spełnia tę samą funkcję.

Uruchamianie gaśnic z zaworem grzybkowym na przykładzie GP-6x ABC:

- wyjąć zawleczkę zabezpieczającą dźwignię zaworu
- dyszę lub prądownicę skierować na palący się materiał
- docisnąć dźwignię zaworu do uchwytu.

Gaśnice proszkowe (1)

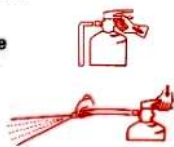
Gaśnica proszkowa GP-6x-ABC

Przeznaczona jest do gaszenia pożarów grupy A, B i C

Obsługa gaśnicy:

1. Wyciągnąć zabezpieczenie
2. Wyjąć wąż z uchwytu, skierować na źródło ognia, nacisnąć dźwignię

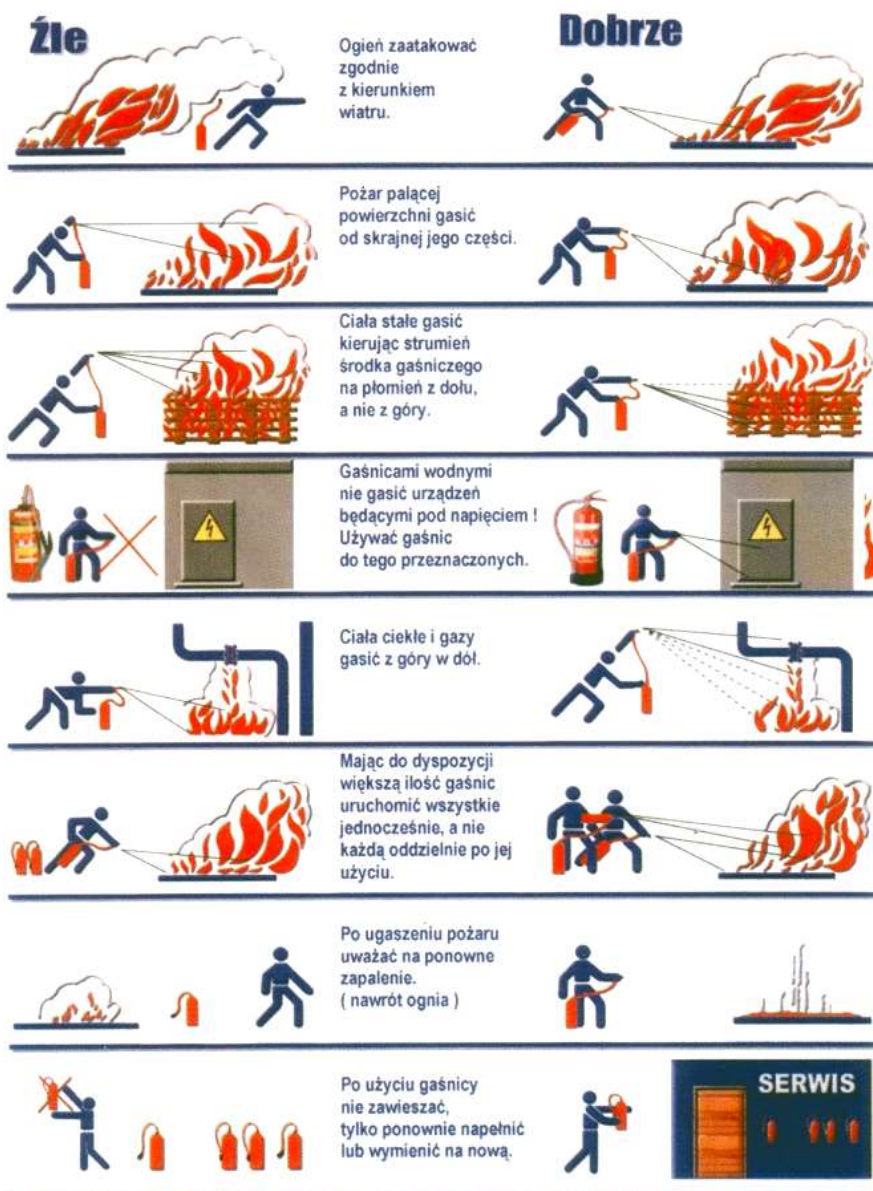

Gaśnice śniegowe

Gaśnica śniegowa GS-5X

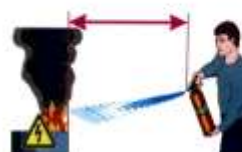
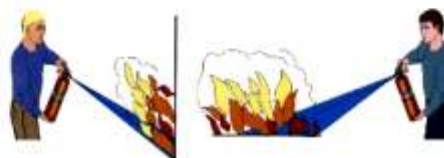
Przeznaczona jest do gaszenia pożarów grupy B i C

Postępowanie podczas gaszenia pożaru przy pomocy sprzętu podręcznego (1)

- gaśnice przenosić pionowo
- strumień środka gaśniczego kierować od dołu do góry (powierzchnie pionowe) i od przodu do tyłu w przypadku powierzchni poziomych
- w przypadku pożaru silnika samochodu strumień środka gaśniczego kierować do środka komory silnika przez otwór chłodzący lub od dołu
- w przypadku cieczy w spoczynku – nie kierować strumienia na ciecz, a układać chmurę środka gaśniczego nad źródłem ognia
- dobierać odpowiednią gaśnicę do rodzaju palącego się materiału, przestrzegać wskazań zawartych w instrukcji obsługi gaśnicy
- zachować minimalny odstęp 1 m dyszy gaśnicy śniegowej lub proszkowej od urządzeń elektrycznych pod napięciem

Postępowanie podczas gaszenia pożaru przy pomocy sprzętu podręcznego (2)

- wyłączyć urządzenia elektryczne, zamknąć drzwi i okna
- rozpocząć gaszenie od skierowania strumienia gaśniczego na źródło pożaru
- wiatr powinien wiać (jeśli to możliwe) w plecy

- zachować szczególną ostrożność przy otwieraniu drzwi do pomieszczeń, w których może się palić:
 - 1 uchylić lekko drzwi i jednocześnie sprawdzić czy drzwi nie są gorące
 - 2 wprowadzić przez szczelinę krótki strumień środka gaśniczego, następnie drzwi otworzyć i przystąpić do gaszenia pożaru

- Sposób poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie gaśnic.

1. Gaśnice proszkowe

Gaśnice będą poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym przeprowadzanym w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta jednak nie rzadziej niż raz w roku, oraz poddawane próbom ciśnieniowym raz na 5 lat zgodnie z wymogiem UDT.

2. Gaśnice śniegowe

Gaśnice będą poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym przeprowadzanym w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, jednak nie rzadziej niż raz w roku, oraz poddawane próbom ciśnieniowym raz na 10 lat, zgodnie z wymogiem UDT dotyczącym zbiorników ciśnieniowych.

3. Gaśnice płynowe

Gaśnice będą poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym przeprowadzanym w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta jednak nie rzadziej niż raz w roku, oraz poddawane wymianie środka gaśniczego, w okresie do 5 lat od daty produkcji.

Konserwacja i naprawa będzie prowadzona wyłącznie przez osoby posiadające odpowiednie uprawnienia oraz właściwe przeszkolenie, tj. posiadające stosowny certyfikat producenta do prowadzenia w/w czynności. Każda wizyta winna być odnotowana, a na gaśnicy powinna być umieszczona kontrolka (naklejka) zawierająca dane osoby i firmy dokonującej przeglądu/konserwacji: Imię, Nazwisko, Firma wraz z podaniem daty następnego sprawdzenia.

1.6.2. INSTALACJA SYGNALIZACJI POŻAROWEJ

- Sposób poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym

SSP będzie poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym przeprowadzanym w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, jednak nie rzadziej niż raz w roku. Jeżeli, brak jest wytycznych producenta dotyczących konserwacji oraz brak jest, w tym zakresie, wewnętrznych uregulowań Zarządcy obiektu, zaleca się prowadzenie przeglądów i bieżącej obsługi systemu, zgodnie z *CEN/TS 54-14:2004 Systemy sygnalizacji pożarowej. Część 14: Wytyczne planowania, projektowania, instalowania, odbioru, eksploatacji i konserwacji*. Powyższe wytyczne, między innymi, przewidują następujące kontrole i obsługi:

1. Obsługa codzienna

Użytkownik i/lub właściciel powinien zapewnić, każdego dnia sprawdzenie:

- a) wskazania stanu dozoru central CSP, lub czy każde odchylenie od stanu dozoru jest odnotowane w książce eksploatacji
- b) czy podjęto odpowiednie działania po każdym alarmie zarejestrowanym z poprzedniego dnia, stanu dozoru instalacji po wyłączeniu, przeglądzie lub wykasowanej sygnalizacji.

2. Obsługa comiesięczna

W ramach obsługi użytkownik i/lub właściciel powinien:

- a) zagwarantować wystarczający zapas papieru, taśmy dla drukarki systemowej
- b) przeprowadzić test wskaźników optycznych.

3. Obsługa kwartalna

Firma / osoba kompetentna powinna:

- a) sprawdzić wszystkie zapisy w książce eksploatacji i podjąć niezbędne działania, aby doprowadzić do prawidłowej pracy instalacji
- b) spowodować zadziałanie, co najmniej jednej czujki lub ręcznego ostrzegacza pożarowego w każdej strefie, w celu sprawdzenia czy CSP prawidłowo odbiera i wyświetla określone sygnały, emituje alarm akustyczny oraz uruchamia wszystkie inne urządzenia alarmowe i pomocnicze
- c) sprawdzić, czy nadzorowanie uszkodzeń CSP funkcjonuje prawidłowo
- d) sprawdzić zdatność CSP do uaktywnienia wszystkich trzymaczy i zwalniczy drzwi
- e) tam, gdzie jest to możliwe, spowodować zadziałanie każdego łącza do straży pożarnej lub do zdalnego centrum alarmowego
- f) przeprowadzić wszystkie inne próby, określone przez instalatora, dostawcę lub producenta
- g) dokonać rozpoznania, czy nastąpiły jakieś zmiany budowlane w budynku lub jego przeznaczeniu, które mogły mieć wpływ na poprawność rozmieszczenia czujek i ręcznych ostrzegaczy pożarowych oraz urządzeń alarmowych.

4. Obsługa roczna

Firma / osoba kompetentna powinna:

- a) przeprowadzić próby zalecane dla obsługi codziennej, miesięcznej i kwartalnej
- b) sprawdzić każdą czujkę na poprawność działania zgodnie z zaleceniami producenta
UWAGA: Chociaż każda czujka powinna być sprawdzona raz w roku, dopuszcza się sprawdzanie kolejnych 25 % czujek przy kolejnej kontroli kwartalnej
- c) sprawdzić zdatność centrali sygnalizacji pożarowej do uaktywniania wszystkich funkcji pomocniczych
- d) sprawdzić wzrokowo, czy wszystkie połączenia kablowe i sprzęt są sprawne, nieuszkodzone i odpowiednio zabezpieczone
- e) dokonać oględzin, w celu ustalenia, czy w budynku nastąpiły jakieś zmiany budowlane lub w jego przeznaczeniu, które mogły wpłynąć na rozmieszczenie czujek i ręcznych ostrzegaczy pożarowych oraz sygnalizatorów akustycznych. Oględziny powinny także potwierdzić, czy pod każdą czujką jest utrzymana wolna przestrzeń co najmniej 0,5 m we wszystkich kierunkach i czy wszystkie ręczne ostrzegacze pożarowe są dostępne i widoczne
- f) sprawdzić i przeprowadzić próby wszystkich baterii akumulatorów.

Akumulatory, w które wyposażona jest centrala są szczelne, bezobsługowe - nie wymagają dolewania elektrolitu. Należy jednak pamiętać, że najczęściej producent gwarantuje poprawną ich pracę tylko w ciągu 2-3 lat, po tym okresie bezwzględnie należy sprawdzić ich stan i zdecydować o pozostawieniu lub wymianie.

Wszelkie zdarzenia, w tym przeglądy i konserwacje techniczne, należy odnotowywać w *Książce eksploatacji SSP*. Dodatkowo po każdej kontroli okresowej zaleca się, aby był wystawiony na piśmie *Protokół (Karta Usługi)*. Protokół, jak i wpisy w Książce eksploatacji, powinny zawierać informacje o zakresie przeprowadzonych prac, dane osoby i firmy dokonującej przeglądu/konserwacji: Imię, Nazwisko, Firma oraz data przeglądu i informacje o stanie SSP (sprawny / niesprawny).

1.6.3. INSTALACJA ODDYMIANIA GRAWITACYJNEGO

- **Sposób poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym**

System oddymiania będzie poddawany przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym przeprowadzanym w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, jednak nie rzadziej niż raz w roku. Jeżeli, brak jest wytycznych producenta dotyczących konserwacji oraz brak jest, w tym zakresie, wewnętrznych uregulowań Zarządcy obiektu, zaleca się prowadzenie przeglądów i bieżącej obsługi systemu według poniższych zasad:

Dwa razy w roku dokonać sprawdzenia poprawności pracy centrali sterującej. Należy dokonać oględzin obudowy, instalacji kablowej oraz sprawdzić stan zacisków. Ponadto należy sprawdzić poprawność działania wszystkich urządzeń podłączonych do centrali sterującej.

Wszystkie urządzenia i podłączenia kablowe należy skontrolować pod kątem zabrudzenia i uszkodzeń wewnętrznych. Sygnalizator pożarowy, przycisk oddymiania, napędy nie mogą doznać uszczerbku w swoim działaniu przez towary magazynowe lub zmiany budowlane.

1. Kontrola przycisków oddymiania:

- a) sprawdzenie poprawności działania w przypadku przycisków z sygnalizatorami (diodami) zadziałania, sprawdzenie stanu szybek, połączeń, obudowy
- b) sprawdzenie czy po naciśnięciu przycisku lub uruchomieniu skrzynki otwierają się kłapy
- c) sprawdzenie zamykania kłapy poprzez przycisk, jeżeli taka funkcja w przycisku występuje.

2. Kontrola czujki dymowej:

- a) sprawdzenie czujki dymowej przy pomocy testera i zapalenia się diody lub topików w przypadku kłap pneumatycznych
- b) sprawdzenie poprawność zadziałania czujki dymowej (czy uruchamiany jest siłownik kłapy dymowej).

3. Kontrola centrali oddymiania:

- a) sprawdzenie wszystkich funkcji użytkowych centrali
- b) wciśnięcie w centrali przycisku reset i ponowne uruchomienie.

4. Kontrola zasilania:

- a) sprawdzenie zasilania poprzez odłączenie bezpiecznika w centrali (powtórzyć test funkcjonowania centrali)
- b) sprawdzenie stanu naładowania pojemności akumulatorów przy pomocy testera lub w inny adekwatny sposób (zalecany przez producenta akumulatorów).

Wszelkie zdarzenia, w tym przeglądy i konserwacje techniczną, należy odnotowywać w *Książce eksploatacji systemu oddymiania*. Dodatkowo po każdej kontroli okresowej zaleca się, aby był wystawiony na piśmie *Protokół (Karta Usługi)*. Protokół, jak i wpisy w Książce eksploatacji, powinny zawierać informacje o zakresie przeprowadzonych prac, dane osoby i firmy dokonującej przeglądu/konserwacji: Imię, Nazwisko, Firma oraz data przeglądu i informacje o stanie systemu oddymiania (sprawny / niesprawny).

1.6.4. AWARYJNE OŚWIETLENIE EWAKUACYJNE

- **Sposób poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym**

System oświetlenia awaryjnego będzie poddawany przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym przeprowadzanym w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, jednak nie rzadziej niż raz w roku. Kontrolę i konserwację oraz próby działania instalacji powinny wykonać osoby posiadające odpowiednie uprawnienia energetyczne G1 dla dozoru nad eksploatacją urządzeń i instalacji oraz sieci elektroenergetycznych.

1. Obsługa codzienna

Obsługa codzienna. Należy sprawdzić wzrokowo, wskaźniki prawidłowości działania centralnego zasilania, lub indywidualne wskaźniki modułów oświetlenia awaryjnego zainstalowane w lampach. Inspekcja wzrokowa wskaźników ma rozpoznać stan gotowości systemu do pracy oraz rozpoznać, czy system nie wymaga przeprowadzenia testu.

2. Test comiesięczny

Należy go przeprowadzać w następujący sposób:

włączyć awaryjny tryb pracy każdej oprawy oświetleniowej i każdego znaku oświetlonego wewnątrz z zasilaniem akumulatorowym poprzez symulację uszkodzenia oświetlenia podstawowego na czas wystarczający do upewnienia się, że każda lampa świeci. Zaleca się, aby okres symulowanego uszkodzenia był wystarczający dla potrzeb badania, jednakże zminimalizowany ze względu na możliwość uszkodzenia komponentów systemu (np. lamp). W tym czasie należy sprawdzić wszystkie oprawy oświetleniowe i znaki, aby upewnić się, czy są czyste i czy prawidłowo działają. Na zakończenie tego testu zaleca się przywrócenie zasilania podstawowego i sprawdzenie każdej lampki kontrolnej lub urządzenia informującego o tym fakcie.

3. Test coroczny

W trakcie testu należy przeprowadzić sprawdzenie comiesięczne oraz przeprowadzić dodatkowe testy:

- każdą oprawę oświetleniową i znak oświetlony wewnątrz należy testować jak w przypadku testu comiesięcznego, jednakże w przypadku pełnego znamionowego czasu trwania – zgodnie z informacją producenta
- dokonać pomiaru natężenia oświetlenia na drogach ewakuacyjnych
- dokonać pomiaru czasu pracy awaryjnej opraw oświetlenia ewakuacyjnego
- na zakończenie tego testu zaleca się przywrócenie zasilania podstawowego i sprawdzenie każdej lampki kontrolnej lub urządzenia informującego o tym fakcie. Zaleca się sprawdzenie poprawności działania układu ładowania
- w dzienniku należy zapisać datę testu i jego wyniki
- w przypadku zespołu generatorów należy stosować się do wymagań ISO 8528-12.

Po każdej kontroli okresowej (miesięcznej, rocznej) powinien być wystawiony na piśmie *Protokół*, który należy przechowywać w dokumentacji budynku. Protokoły powinny zawierać informacje o zakresie przeprowadzonych prac, dane osoby i firmy dokonującej przeglądu/konserwacji: Imię, Nazwisko, Firma oraz data przeglądu i informacje o stanie oświetlenia awaryjnego (sprawne / niesprawne), wraz z podaniem wartości pomierzonych i wyliczonych parametrów technicznych wskazanych w dokumentach prawnych i normatywnych.

1.6.5. INSTALACJE HYDRANTÓW WEWNĘTRZNYCH

- Sposób poddawania przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym**

Zgodnie z normą *PN-EN 671-3:2009 Stałe urządzenia gaśnicze. Hydranty wewnętrzne. Część 3: Konserwacja części hydrantów wewnętrznych z węzami półsztywnymi oraz z węzami składanymi płasko*, postanawia się przeprowadzić konserwację i przeglądy hydrantów wewnętrznych wg poniższych zasad:

1. Kontrola rutynowa – przeprowadzana, co najmniej raz w miesiącu

Użytkownik lub osoba przez niego wyznaczona przeprowadza kontrolę wszystkich hydrantów w celu upewnienia się czy:

- szafki hydrantowe posiadają nie zerwaną plombę lub naklejkę (banderolę)
- są nie zastawione, widoczne, mają czytelne oznakowanie
- nie mają widocznych uszkodzeń, korozji lub wycieków.

2. Przeglądy i konserwacje przeprowadzane nie rzadziej niż raz w roku

Podczas tych czynności należy sprawdzić czy:

- urządzenia nie są zastawione, nie uszkodzone, elementy nie są skorodowane, nie ma przecieków
- Instrukcja obsługi jest czysta i czytelna
- miejsce umieszczenia jest oznakowane
- mocowania do ściany są odpowiednie, nie są obruszone i trzymają pewnie
- wypływ wody jest równomierny i dostateczny (wskazane jest użycie wskaźnika wypływu oraz miernika ciśnienia)
- dokonać pomiarów ciśnienia i wydajności instalacji, czy są zgodne z obowiązującymi przepisami
- miernik ciśnienia (jeżeli jest zastosowany) pracuje prawidłowo i w swoim zakresie pomiarowym
- wąż na całej długości nie wykazuje uszkodzeń, zniekształceń, zużycia czy pęknięć. Jeżeli wąż wykazuje jakieś uszkodzenia, powinien być wymieniony na nowy lub poddany próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze
- zaciski lub taśmowanie węża jest prawidłowe i właściwie zaciśnięte

- j) bęben węża obraca się lekko w obu kierunkach
- k) dla bębnów z wahliwym zamocowaniem sprawdzić czy oś (zamocowanie) obraca się łatwo i czy bęben obraca się o 180 °C,
- l) przy bębnach ręcznych sprawdzić czy zawór odcinający jest właściwego typu i czy działa łatwo i prawidłowo
- m) przy bębnach automatycznych sprawdzić pracę zaworu automatycznego oraz sprawdzić właściwą pracę serwisowego zaworu odcinającego
- n) sprawdzić stan przewodów zasilających w wodę (rurociągów), szczególną uwagę zwrócić na odcinki elastyczne czy nie wykazują oznak zużycia lub zniszczenia
- o) jeżeli jest skrzynka hydrantowa (obudowa) sprawdzić, czy nie jest uszkodzona i czy drzwiczki łatwo się zamykają
- p) sprawdzić, czy zastosowana prądownica jest właściwego typu i czy prawidłowo pracuje
- q) sprawdzić pracę przewodnic węża, upewnić się, że są właściwie i pewnie zamocowane
- r) pozostawić hydranty i instalację w stanie gotowym do natychmiastowego użycia. Jeżeli konieczne są poważniejsze naprawy, zawór hydrantowy lub hydrant powinien być oznakowany „NIECZYNNY”.

3. Próby ciśnieniowe na maksymalne ciśnienie robocze – przeprowadzane nie rzadziej niż raz na 5 lat.

Przeгляд, konserwacja i naprawa będzie prowadzona wyłącznie przez osoby posiadające odpowiednie uprawnienia oraz właściwe przeszkolenie, tj. posiadające stosowny certyfikat producenta do prowadzenia w/w czynności. Każda wizyta winna być odnotowana, a na hydrancie powinna być umieszczona kontrolka (naklejka) zawierająca dane osoby i firmy dokonującej przeglądu/konserwacji: Imię, Nazwisko, Firma oraz data przeglądu, zawierająca napis *SPRAWDZONE*, wraz z podaniem daty następnego sprawdzenia.

1.7. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU I INNEGO ZAGROŻENIA

Każdy zobowiązany jest do zwalczania pożarów w zarodku, w ich początkowej fazie, kiedy nie stwarzają jeszcze bezpośredniego zagrożenia dla jego zdrowia i życia. Do walki z pożarami rozwiniętymi powołane są *Jednostki Ratowniczo - Gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej* oraz inne służby ratownicze, które dysponują odpowiednio wyszkoloną kadrą oraz specjalistycznym sprzętem.

W Politechnice Gdańskiej, na potrzeby osób obsługujących centralki systemu sygnalizacji pożarowej, została opracowana instrukcja postępowania w przypadku wystąpienia alarmu pożarowego, została ona dołączona do *Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego* w formie załącznika nr 4.

1.7.1. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POWSTANIA POŻARU

1.7.1.1. ŚRODKI I SPOSOBY OGŁASZANIA ALARMU DO EWAKUACJI

Alarmy do ewakuacji rozgłaszane są w sposób automatyczny poprzez SSP (jeżeli występuje) lub w słowny – brak SSP i wtedy należy głośno, stanowczo powtarzać słowa:

UWAG, PALI SIĘ, PALI SIĘ, PALI SIĘ, OGŁASZAM EWAKUACJĘ.

uważając by nie wzbudzić paniki. Słowne rozgłaszanie alarmów należy dokonać na wszystkich kondygnacjach zagrożonego budynku.

1.7.1.2. MIEJSCE ZBIÓRKI EWAKUOWANYCH OSÓB

Na miejsce zbiórki do ewakuacji wyznacza się miejsca wyznaczone i oznakowane, wskazane na załączonych planach sytuacyjnych.

1.7.1.3. ALARMOWANIE TELEFONICZNE PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ.

1. Każdy, kto zauważył pożar, lub uzyskał informacje o pożarze czy zagrożeniu obowiązany jest zachować spokój i nie dopuszczając do paniki natychmiast zaalarmować:
 - a) wszystkie osoby znajdujące się w sąsiedztwie pożaru narażone na jego skutki
 - b) Państwową Straż Pożarną- tel. alarmowy **998** lub **112**.

2. Po uzyskaniu połączenia ze strażą pożarną należy wyraźnie podać:
 - a) gdzie się pali- nazwę obiektu, dokładny adres, numer kondygnacji
 - b) co się pali
 - c) czy istnieje zagrożenie życia ludzi, czy w rejonie pożaru lub bezpośrednio w sąsiedztwie znajdują się materiały łatwo zapalne, wybuchowe itp.
 - d) numer telefonu, z którego podaje się informację oraz swoje imię i nazwisko.

UWAGA!

Po potwierdzeniu przyjęcia meldunku przez dyżurnego telefonistę, odłożyć słuchawkę i odczekać przy telefonie na ewentualne oddzwonienie (sprawdzenie).

W razie potrzeby (wypadek lub awaria) należy zaalarmować jeden z poniższych podmiotów.

Jednostki ZSRG	Telefon alarmowy (bezpłatny)
1. Pogotowie ratunkowe	999
2. Straż pożarna	998
3. Policja	997
4. Straż miejska	986
5. Pogotowie energetyczne	991
6. Pogotowie gazowe	992
7. Pogotowie ciepłownicze	993
8. Pogotowie wodno-kanalizacyjne	994

1.7.1.4. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POWSTANIA POŻARU

Obiekty wyposażone w system sygnalizacji pożarowej (SSP):

1. Wykrycie pożaru powinno nastąpić automatycznie poprzez SSP. W przypadku zadziałania czujek pożarowych na centrali SSP wywołany będzie *Alarm I stopnia*.
2. W przypadku nie wykrycia pożaru w sposób automatyczny, osoba która zauważy pożar, zobowiązana jest do uruchomienia alarmu pożarowego poprzez wciśnięcie najbliższego Ręcznego Ostrzegacza Pożarowego (ROP). W tym przypadku na centrali SSP wywołany będzie *Alarm II stopnia*.
3. Po wywołaniu *Alarmu I stopnia*, portier będzie miał czas t_1 , na potwierdzenie alarmu poprzez ręczną manipulację na centralce SSP. Działania te spowodują, iż zostanie uruchomiony zegar odliczający czas t_2 , przeznaczony na dokonanie rozpoznania sytuacji na obiekcie – udanie się portiera lub innej wyznaczonej osoby, w miejsce wskazane przez centralę SSP, jako strefa w której doszło do zadziałania czujki – wywołania alarmu. W czasie t_2 możliwe jest skasowanie centrali SSP, co nie spowoduje zadziałania innych urządzeń zabezpieczenia przeciwpożarowego, w tym monitoringu pożarowego, sterowanych przez centralkę SSP. Po czasie t_2 na centralce zostanie wywołany *Alarm II stopnia*. Długość czasu t_1 i t_2 zależą od konfiguracji centrali, lecz $t_1 + t_2 \leq 10$ min.
Zazwyczaj $t_1 = 30$ s, $t_2 \leq 360$ s.
4. Wywołanie *Alarmu II stopnia*, powinno spowodować uruchomienie urządzeń zabezpieczenia przeciwpożarowego zgodnie z przyjętą dla tego obiektu matrycą sterowań.
5. Telefonicznie zaalarmować Straż Pożarną, dzwoniąc na nr **998** lub **112**.
6. Powiadomić dyżurnego Wewnętrznej Służby Działu Ochrony Mienia PG (DOM), dzwoniąc na nr **14-32** lub **99** z telefonów PG lub poprzez bezpośredni telefon do Działu Ochrony Mienia (DOM).
7. Równoległe z zaalarmowaniem Straży Pożarnej, należy przystąpić do akcji ratowniczo-gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego.
8. Należy wyłączyć dopływ prądu do zagrożonego budynku.
9. Należy odciąć dopływ gazu do budynku, poprzez zamknięcie Głównego Zawór Gazu.

10. Należy wyznaczyć przewodnika, który będzie oczekiwał przy wejściu do obiektu na przybycie ratowników i doprowadzi ich na miejsce pożaru.
11. Osoby ewakuujące się poruszają się po drogach ewakuacyjnych do najbliższego wyjścia ewakuacyjnego, a po wyjściu na zewnątrz budynku do wyznaczonych miejsc zbiórki.
12. Po przybyciu ratowników osoba dotychczas kierująca akcją ratowniczą ma obowiązek krótko poinformować dowódcę przybytej jednostki o aktualnej sytuacji, wydanych zarządzeniach, czy istnieje zagrożenie życia ludzi w obiekcie oraz podporządkować się jego rozkazom, podając fakt przekazania kierownictwa akcji do wiadomości wszystkich biorących w niej udział.
13. Przybycie jednostek ratowniczych nie zwalnia pracowników z obowiązku dalszej pracy w zakresie zwalczania pożaru oraz ewakuacji ludzi i mienia, które to czynności należy ściśle wykonywać w myśl poleceń dowódcy ratowników. Jeżeli dowódca uzna udział personelu Politechniki Gdańskiej za zbędny w akcji ratowniczo - gaśniczej, należy usunąć się w takie miejsce, aby nie przeszkadzać ratownikom w ich pracy.
14. W czasie prowadzenia akcji wszyscy są zobowiązani do zachowania całkowitego spokoju oraz niedopuszczenia do powstania paniki.
15. Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo - gaśniczej powinna:
 - a) w pierwszej kolejności przystąpić do ratowania ludzi, prowadząc ewakuację z zagrożonego rejonu
 - b) wyłączyć dopływ prądu elektrycznego do strefy pożaru (nie wolno gasić wodą instalacji elektrycznej będącej pod napięciem)
 - c) usunąć z miejsca pożaru i bezpośredniego sąsiedztwa wszelkie znajdujące się tam materiały palne, wybuchowe, toksyczne, a także cenny sprzęt i urządzenia oraz ważne dokumenty, nośniki informacji itp.
 - d) nie należy otwierać bez potrzeby drzwi i okien w pomieszczeniach, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia
 - e) otwierając drzwi do pomieszczeń, w których powstał pożar, należy zachować szczególną ostrożność. Wskazane jest schowanie się za ścianą od strony klamki w drzwiach i zasłonięcie twarzy
 - f) wchodząc do zadymionych pomieszczeń lub przechodząc przez nie, należy ograniczać ilość wdychanych produktów spalania. Poruszać się w pozycji pochylonej, jak najbliżej podłogi i zasłaniać usta, np. wilgotną chustką

Obiekty niewyposażone w system sygnalizacji pożarowej (SSP) lub działania/braku zadziałania tego systemu:

1. Kto zauważy pożar zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić o zagrożeniu – alarmować – osoby będące w obiekcie (strefie zagrożenia). Wzywa je do ewakuacji powtarzając głośno, trzykrotnie, komunikat:

UWAG, PALI SIĘ, PALI SIĘ, PALI SIĘ, OGŁASZAM EWAKUACJĘ
2. Telefonicznie zaalarmować Straż Pożarną, dzwoniąc na nr **998** lub **112**.
3. Powiadomić dyżurnego Wewnętrznej Służby Ochrony PG (DOM), dzwoniąc na nr **14-32** lub **99** z telefonów PG lub poprzez bezpośredni telefon do Działu Ochrony Mienia (DOM).
4. Równoległe z zaalarmowaniem Straży Pożarnej, należy przystąpić do akcji ratowniczo-gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego.
5. Należy wyłączyć dopływ prądu do zagrożonego budynku.
6. Należy odciąć dopływ gazu do budynku.
7. Należy wyznaczyć przewodnika, który będzie oczekiwał przy wejściu do obiektu na przybycie ratowników i doprowadzi ich na miejsce pożaru.
8. Osoby ewakuujące się poruszają się po drogach ewakuacyjnych do najbliższego wyjścia ewakuacyjnego, a po wyjściu na zewnątrz budynku do wyznaczonych miejsc zbiórki.
9. Po przybyciu ratowników osoba dotychczas kierująca akcją ratowniczą ma obowiązek krótko poinformować dowódcę przybytej jednostki o aktualnej sytuacji, wydanych zarządzeniach, czy istnieje zagrożenie życia ludzi w obiekcie oraz podporządkować się jego rozkazom, podając fakt przekazania kierownictwa akcji do wiadomości wszystkich biorących w niej udział.

10. Przybycie jednostek ratowniczych nie zwalnia pracowników z obowiązku dalszej pracy w zakresie zwalczania pożaru oraz ewakuacji ludzi i mienia, które to czynności należy ściśle wykonywać w myśl poleceń dowódcy ratowników. Jeżeli dowódca uzna udział personelu Politechniki Gdańskiej za zbędny w akcji ratowniczo - gaśniczej, należy usunąć się w takie miejsce, aby nie przeszkadzać ratownikom w ich pracy.
11. W czasie prowadzenia akcji wszyscy są zobowiązani do zachowania całkowitego spokoju oraz niedopuszczenia do powstania paniki.
12. Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo - gaśniczej powinna:
 - g) w pierwszej kolejności przystąpić do ratowania ludzi, prowadząc ewakuację z zagrożonego rejonu
 - h) wyłączyć dopływ prądu elektrycznego do strefy pożaru (nie wolno gasić wodą instalacji elektrycznej będącej pod napięciem)
 - i) usunąć z miejsca pożaru i bezpośredniego sąsiedztwa wszelkie znajdujące się tam materiały palne, wybuchowe, toksyczne, a także cenny sprzęt i urządzenia oraz ważne dokumenty, nośniki informacji itp.
 - j) nie należy otwierać bez potrzeby drzwi i okien w pomieszczeniach, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia
 - k) otwierając drzwi do pomieszczeń, w których powstał pożar, należy zachować szczególną ostrożność. Wskazane jest schowanie się za ścianą od strony klamki w drzwiach i zasłonięcie twarzy
 - l) wchodząc do zadymionych pomieszczeń lub przechodząc przez nie, należy ograniczać ilość wdychanych produktów spalania. Poruszać się w pozycji pochylonej, jak najbliżej podłogi i zasłaniać usta, np. wilgotną chustką

1.7.2. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POWSTANIA INNEGO ZAGROŻENIA

Inne miejscowe zagrożenie (IMZ) jest to, inne niż pożar i klęska żywiołowa, zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska np. katastrofy techniczne, chemiczne i ekologiczne a także inne zdarzenia wywołane celowym działaniem ludzi np. zamachy bombowe lub terrorystyczne. Zagrożenia mogą być ogłaszane przez i z powodu:

- a) **Zagrożenie katastrofą techniczną (budowlaną)**
 - informacja przekazana przez służby techniczne
 - informacja przekazana przez osoby
 - b) **Zagrożenie katastrofą chemiczną lub ekologiczną**
 - ostrzeżenie od służb ratowniczych
 - informacja w środkach masowego przekazu
 - informacja przekazana przez osoby (pracownicy, mieszkańcy, osoby postronne)
 - c) **Zagrożenie zamachem bombowym**
 - informacja telefoniczna
 - informacja listowa (anonim)
 - znalezienie podejrzanego przedmiotu, paczki
 - d) **Zagrożenie zamachem terrorystycznym, napadem rabunkowym.**
 - informacja od Policji lub innych służb
 - bezpośredni atak
 -
 - e) **Zagrożenie zamachem bioterrorystycznym.**
 - otrzymanie podejrzanego przesyłki lub paczki (wyczuwalny proszek, miękka „pływająca” zawartość)
 - otwarcie przesyłki lub innego opakowania z zawartością nieznanego pochodzenia np. proszek, piana, galareta.
- **Zasady postępowania;**

- postępuj zgodnie z procedurami obowiązującymi na terenie Politechniki Gdańskiej
- w razie zarządzenia alarmu głosem, sprawdź drogę dojścia do najbliższych drzwi ewakuacyjnych, usuń ewentualne przeszkody na drodze ewakuacyjnej, oczekuj na dalsze dyspozycje, ze wzmożoną uwagą kontroluj otoczenie
- otwórz najbliższe drzwi ewakuacyjne
- staraj się wyprowadzić ludzi na miejsce zbiórki
- pamiętaj, aby nie doprowadzić do powstania paniki, swoje czynności wykonuj w sposób zdecydowany ale opanowany.

1.8. SPOSOBY WYKONYWANIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

1.8.1. ORGANIZACJA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

1. Prace niebezpieczne pożarowo mogą być wykonywane na terenie obiektu pod warunkiem spełnienia wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązujących przed, w trakcie ich wykonywania oraz po ich zakończeniu.
2. Wymagania, o których mowa poniżej ustalane są komisyjnie, każdorazowo przed rozpoczęciem prac, w oparciu o postanowienia niniejszej instrukcji oraz przepisów szczegółowych obowiązujących w przedmiotowej sprawie.

Zasady działania komisji:

- a) skład osobowy komisji stanowi:
 - administrator obiektu - PRZEWODNICZĄCY
 - osoba prowadząca sprawę ochrony przeciwpożarowej, powołana przez właściciela, zarządcę obiektu - CZŁONEK
 - Kierownik/właściciel firmy/grupy wykonującej pracę - CZŁONEK
 - Inne osoby powołane do komisji – CZŁONEK.
- b) prace komisji organizuje jej Przewodniczący,
- c) komisja ze swoich prac sporządza Protokół zabezpieczeń przeciwpożarowych prac niebezpiecznych pożarowo, wg załącznika nr 2,
- d) po wykonaniu zabezpieczeń określonych w/w *Protokole*, Przewodniczący wydaje grupie (firmie) pisemne zezwolenie na rozpoczęcie prac, wg wzoru załącznika nr 3,
- e) do obowiązków Przewodniczącego należy zorganizowanie i zapewnienie dozoru rejonu prac, zgodnie z ustaleniami zawartymi w *Protokole zabezpieczeń przeciwpożarowych prac niebezpiecznych pożarowo*,
- f) po zakończeniu prac całość dokumentacji przechowuje Przewodniczący komisji.

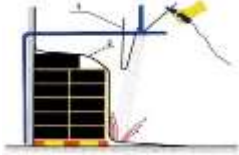
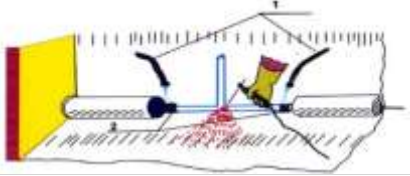
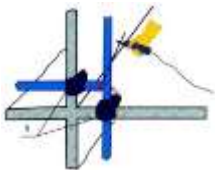
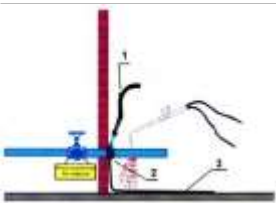

1.8.2. WYTYCZNE ZABEZPIECZENIA MIEJSCA WYKONYWANIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH

1. Należy nie dopuszczać do jednoczesnego prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo jak spawanie, cięcie mechaniczne lub szlifowanie powodujące iskrzenie itp., w pomieszczeniach, w których (lub sąsiadujących z nimi) wykonywane są prace z zastosowaniem materiałów palnych, polegające w szczególności na:
 - a) klejeniu, malowaniu lub myciu z zastosowaniem rozcieńczalników łatwo zapalnych
 - b) szlifowaniu powierzchni wykonanych z materiałów palnych
 - c) zakładaniu palnych izolacji oraz prowadzenia prac wykończeniowych przy zastosowaniu materiałów palnych
 - d) montowaniu wyposażenia wewnątrz wykonanego z materiałów palnych.
2. Przygotowanie budynku i pomieszczenia do prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo polega na:
 - a) oczyszczaniu pomieszczeń lub miejsc, gdzie będą wykonywane prace z wszelkich palnych materiałów i zanieczyszczeń
 - b) odsunięciu na bezpieczną odległość od miejsca prowadzenia prac wszelkich przedmiotów palnych i niepalnych w opakowaniach palnych
 - c) zabezpieczeniu przed działaniem np. odprysków spawalniczych materiałów, których usunięcie na bezpieczną odległość nie jest możliwe przez osłonięcie np. arkuszem blachy
 - d) sprawdzeniu czy znajdujące się w sąsiedztwie materiały lub przedmioty palne, podatne na zapalenie wskutek przewodnictwa cieplnego bądź rozprysków spawalniczych, nie wymagają zastosowania lokalnych zabezpieczeń

- e) uszczelnieniu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych, kablowych, wentylacyjnych itp. znajdujących się w pobliżu miejsca prowadzenia prac
 - f) zabezpieczeniu przed rozpryskami spawalniczymi lub uszkodzeniami mechanicznymi kabli, przewodów elektrycznych, gazowych oraz instalacji z palną izolacją, o ile znajdują się w zasięgu zagrożenia pożarowego spowodowanego pracami niebezpiecznymi pożarowo
 - g) sprawdzeniu czy w miejscu planowanych prac lub w pomieszczeniach sąsiednich nie prowadzono w ostatnim czasie prac malarskich lub innych, przy użyciu substancji łatwo zapalnych
 - h) przygotowaniu w miejscu dokonywanych prac m.in.:
 - napełnionych wodą metalowych pojemników na rozgrzane odpadki
 - materiałów osłonowych i izolacyjnych niezbędnych do zabezpieczania toku pracy
 - niezbędnego sprzętu pomiarowego np. do pomiaru stężeń par i gazów w rejonie prowadzenia prac, podręcznego sprzętu gaśniczego
 - zapewnieniu stałej drożności wyjść ewakuacyjnych z miejsc prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo.
3. Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pożarowo przy użyciu cieczy, gazów i pyłów mogących tworzyć z powietrzem mieszaniny wybuchowe należy przestrzegać następujących zasad:
 - a) dążyć do wyeliminowania lub zmniejszenia strefy zagrożenia wybuchem poprzez wentylację (mechaniczną, grawitacyjną) lub przewietrzanie pomieszczeń
 - b) na stanowiskach pracy mogą znajdować się stosowane tam ciecze, gazy i pyły w ilości niezbędnej do prowadzenia prac, z zapasem umożliwiającym utrzymanie ciągłości pracy
 - c) zapas substancji znajdującej się na stanowisku pracy powinien być przechowywany w niepalnych szczelnych opakowaniach
 - d) pozostawienie opróżnionych opakowań na stanowisku pracy jest zabronione
 - e) po zakończeniu pracy, wszystkie naczynia, wanny i pojemniki należy szczelnie zamknąć lub zabezpieczyć w inny sposób przed emisją do otoczenia znajdujących się w nich substancji, tworzących z powietrzem mieszaniny wybuchowe
 - f) ciecze, gazy i pyły oraz ich pozostałości nie powinny zalegać na urządzeniach, stanowiskach, w przewodach wentylacyjnych i na podłożu
 - g) prace w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonano inne prace związane z użyciem łatwo zapalnych cieczy lub palnych gazów, mogą być prowadzone wyłącznie po uprzednim pomiarze stężeń par cieczy lub gazów w pomieszczeniu i stwierdzeniu nie przekroczenia 10% ich dolnej granicy wybuchowości.
 4. Miejsce wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo należy wyposażyć w podręczny sprzęt gaśniczy, w ilości i rodzaju umożliwiającym likwidację wszystkich źródeł pożaru.
 5. Po zakończeniu prac w budynku, pomieszczeniu oraz w pomieszczeniach sąsiednich, należy przeprowadzić dokładną kontrolę, mającą na celu stwierdzenie, czy nie pozostawiono tłących lub żarzących się cząsteczek w rejonie prowadzenia prac, czy nie występują jakiegokolwiek objawy pożaru oraz czy sprzęt (np. spawalniczy) został zdemontowany, odłączony od źródeł zasilania i należycie zabezpieczony przed dostępem osób postronnych. Kontrolę taką należy ponowić po upływie 4 godzin, a w razie konieczności po 8 godzinach, licząc od czasu zakończenia prac.
 6. Prace niebezpieczne pożarowo powinny być wykonane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikację, zaś sprzęt używany do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed wywołaniem pożaru.
 7. Butle z gazami sprężonymi mogą znajdować się na terenie obiektu wyłącznie w okresie wykonywania prac i pod stałym nadzorem.
 8. Obowiązkiem osób nadzorujących prace niebezpieczne pożarowo jest:
 - a) znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe oraz nadzorować przestrzeganie tych przepisów przez podległych pracowników
 - b) dopilnować, aby przed przystąpieniem do prac pożarowo niebezpiecznych wykonane zostały wszystkie zalecenia zabezpieczenia obiektów, pomieszczeń, stanowisk, przewidziane w protokole prac lub zezwoleniu na ich przeprowadzenie

- c) sprawdzić zabezpieczenie przeciwpożarowe stanowisk prac niebezpiecznych pożarowo oraz wydawać polecenia gwarantujące natychmiastową likwidację stwierdzonych niedociągnięć
 - d) wstrzymać prace z chwilą stwierdzenia sytuacji stwarzających niebezpieczeństwo powstania pożaru, do czasu usunięcia występujących nieprawidłowości
 - e) brać udział w kontroli stanowisk, pomieszczeń lub budynków po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo.
9. Do obowiązków wykonawcy prac niebezpiecznych pożarowo należy w szczególności:
- a) sprawdzenie czy sprzęt i narzędzia są technicznie sprawne i należyście zabezpieczone przed możliwością zainicjowania oraz rozprzestrzeniania pożaru
 - b) ścisłe przestrzeganie zaleceń zawartych w protokole i zezwoleniu na prowadzenie prac
 - c) znajomość przepisów przeciwpożarowych, obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasad postępowania w przypadku powstania pożaru,
 - d) stwierdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy zostały wykonane wszystkie zabezpieczenia przewidziane dla danego rodzaju prac
 - e) ścisłe przestrzeganie wytycznych zabezpieczenia, ustalonych dla prowadzenia danego rodzaju prac niebezpiecznych
 - f) sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy stanowisko zostało wyposażone w odpowiednią ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego
 - g) rozpoczynanie prac niebezpiecznych pożarowo tylko po otrzymaniu pisemnego zezwolenia, względnie na wyraźne polecenie bezpośredniego przełożonego kierującego tokiem pracy
 - h) poinstruowanie pracowników o wymaganiach przeciwpożarowych obowiązujących dla wykonywanego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo
 - i) przerwanie prac w przypadku stwierdzenia sytuacji lub warunków umożliwiających powstanie i rozprzestrzenianie pożaru oraz zgłoszenie tego faktu przełożonemu
 - j) meldowanie bezpośredniemu przełożonemu o zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo oraz informowanie o ewentualnych faktach zainicjowania ognia, ugaszonego w czasie wykonywania prac
 - k) dokładne sprawdzenie po zakończeniu pracy, stanowiska i jego otoczenia, w celu stwierdzenia czy podczas wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo nie zainicjowano pożaru
 - l) wykonywanie wszelkich poleceń przełożonych i organów kontrolnych w sprawach związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym prac i czynności niebezpiecznych pożarowo.

PRZYKŁADY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

	<p>Materiały palne, których usunięcie poza zasięg rozprysków spawalniczych jest niemożliwe, osłaniamy w sposób gwarantujący bezpieczeństwo:</p> <p>1 – ekran z materiału niepalnego (np. z blachy)</p>
	<p>Z izolowanych rurociągów, na których prowadzi się prace spawalnicze, należy usunąć izolację cieplną na odcinku gwarantującym bezpieczeństwo, a w razie potrzeby (izolacja łatwo zapalna) chłodzić skutecznie, np. sposobem pokazanym na rysunku:</p> <p>1 – przewód doprowadzający wodę 2 – zwoje sznura</p>
	<p>Wszelkie szczeliny i otwory prowadzące do sąsiednich pomieszczeń i pozostające w zasięgu rozprysków spawalniczych powinny być uszczelnione za pomocą niepalnego materiału:</p> <p>1- materiał niepalny</p>
	<p>Spawane przegrody, części maszyn i urządzeń oraz elementy konstrukcji budowlanych stykające się z materiałami palnymi lub przebiegające w pobliżu nich, należy skutecznie chłodzić:</p> <p>1 – przewód doprowadzający wodę 2 – zwoje sznura 3 – koc</p>
	<p>W zależności od ciśnienia, pod jakim wykonywane są prace spawalnicze, należy zabezpieczyć przed przypadkowym zapaleniem wszystkie palne materiały w odległości minimum 10 m.</p>

1.9. SPOSOBY ZAZNAJAMIANIA UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU Z TREŚCIĄ INSTRUKCJI.

Zgodnie z art. 3 *Ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej*, każda osoba fizyczna i prawna obowiązana jest zabezpieczyć użytkowany obiekt przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem. Aby możliwe było skuteczne wypełnienie tego obowiązku pracownik powinien znać charakter i rodzaj występujących zagrożeń, zasad przeciwdziałania im oraz sposób postępowania w stanach zagrożenia.

Zaznajomienie pracowników, bez względu na sposób zatrudnienia, z przepisami przeciwpożarowymi należy realizować w formie szkoleń, których celem jest między innymi przedstawienie osobom szkolonym zagadnień ochrony przeciwpożarowej wynikających z art. 4 ww. ustawy oraz zapoznanie z podstawami opracowanej *Instrukcji Ogólnej*, a w szczególności z:

1. Zagrożeniem pożarowym występującym w pomieszczeniach
2. Przyczynami powstania i rozprzestrzeniania się pożaru
3. Sposobami eliminacji zagrożenia pożarowego
4. Przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej
5. Zadaniem i obowiązkami pracowników w zakresie zapobiegania pożarom
6. Zadaniem i obowiązkami pracowników w przypadku powstania pożaru
7. Warunkami prowadzenia ewakuacji osób i mienia
8. Zasadami użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych.

Udział w szkoleniu przeciwpożarowym jest obowiązkiem wszystkich pracowników niezależnie od tytułu oraz zajmowanego stanowiska.

1. Szkolenie wstępne przeciwpożarowe - nowo przyjętych pracowników, polega na zapoznaniu ich z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej obowiązującymi na przedmiotowym terenie, a określonymi w *Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego*. Po zakończeniu szkolenia wstępnego przeszkolony pracownik podpisuje oświadczenie według wzoru określonego w załączniku nr 1 do *Instrukcji*.
2. Szkolenie okresowe przeciwpożarowe - powinno polegać na doskonaleniu nabytych wcześniej umiejętności postępowania i utrwalenie posiadanej wiedzy w zakresie ochrony przeciwpożarowej. Jest to również okazja do przedstawienia wszelkich zmian, zarówno dotyczących wymagań zawartych w przepisach, jak również zmian zagrożeń (np. w związku z wprowadzeniem nowych materiałów, urządzeń itp.) wraz z podaniem metod ich zwalczania. Dokumentem odbycia przeszkolenia jest podpisana lista obecności przez przeszkolonych oraz szkolącego.

Szkolenie wstępne przeciwpożarowe i okresowe przeciwpożarowe mogą być prowadzone razem ze szkoleniem z zakresu BHP. W Politechnice Gdańskiej, informacje z zakresu ochrony przeciwpożarowej ujęte są w programie szkolenia wstępnego ogólnego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz w szczegółowym programie szkolenia okresowego BHP. Program Instruktażu ogólnego zawiera zagadnienia z zakresu podstawowych zasad ochrony przeciwpożarowej oraz postępowania w razie pożaru. Nowo przyjmowani pracownicy zapoznawani są, w sposób udokumentowany, z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego dla budynku, w którym będą pracować. Szczegółowy program szkolenia okresowego zawiera zagadnienia z zakresu organizacji ochrony przeciwpożarowej oraz postępowania w razie pożaru, a także tematykę ewakuacji.

Szkolenie okresowe w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy kończy się egzaminem (testem) sprawdzającym przyswojenie wiedzy i umiejętności wykonywania lub organizowania pracy zgodnie z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy. Ukończenie szkolenia z wynikiem pozytywnym jest warunkiem wydania zaświadczenia o ukończeniu szkolenia. Organizator szkolenia okresowego potwierdza nabycie przez uczestników szkolenia wiedzy objętej programem nauczania, wydając uczestnikom szkolenia zaświadczenie, które jest zgodne ze wzorem obowiązującego w Politechnice Gdańskiej zaświadczenia odbycia szkoleń BHP. Poświadczona kopia zaświadczenia jest przechowywana w aktach osobowych.

Szkolenia przeciwpożarowe powinny być prowadzone przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje. Zgodnie z wymogami *Ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r. o ochronie przeciwpożarowej*, kwalifikacje zawodowe osoby dokonującej zapoznania pracowników z tematyką z zakresu ochrony przeciwpożarowej są następujące:

- a) posiadać co najmniej wykształcenie średnie i uprawnienia inspektora ochrony przeciwpożarowej lub
- b) kwalifikacje do wykonywania zawodu technika pożarnictwa lub
- c) ukończone w Szkole Głównej Służby Pożarniczej studia wyższe w zakresie inżynierii bezpieczeństwa w specjalności inżynieria bezpieczeństwa pożarowego lub
- d) tytuł zawodowy inżyniera pożarnictwa.

Powyższe dotyczy etatowego pracownika Politechniki Gdańskiej jak również osoby świadczącej usługi w tym zakresie.

Dokument z przeprowadzonego szkolenia przechowywać w teczce osobowej pracownika i okazywać na wniosek organów kontrolnych.

Kierownicy Jednostek Organizacyjnych, bądź Dyrektorzy Administracyjni obiektów, powinni zapewnić zapoznanie się z treścią *Instrukcji Ogólnej*, również innym osobom jak najemcy, pracownicy firm zewnętrznych, którzy będą wykonywać jakiegokolwiek prace na terenie obiektów budowlanych. Zapoznanie to powinno być potwierdzone oświadczeniem, którego wzór stanowi załącznik 1 do *Instrukcji*.

1.10. ZADANIA I OBOWIĄZKI W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ

1.10.1. WSZYSTKIE OSOBY

Na terenie Politechniki Gdańskiej obowiązuje całkowity zakaz palenia tytoniu. Każda osoba przebywająca na terenie Politechniki Gdańskiej zobowiązana jest do przestrzegania nakazów i zakazów, wynikających z zarządzeń Rektora Politechniki Gdańskiej oraz z pism urzędowych Kanclerza Politechniki Gdańskiej.

W obiektach Politechniki Gdańskiej oraz na terenach przyległych do nich jest zabronione wykonywanie następujących czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji:

1. Używanie otwartego ognia i innych czynników, które mogą wywołać pożar (zapłon materiałów).
2. Użytkowania narzędzi, urządzeń i instalacji niesprawnych technicznie.
3. Używanie otwartego ognia i stosowanie innych czynników mogących zainicjować zapłon materiałów występujących:
 - a) w strefie zagrożenia wybuchem, z wyjątkiem urządzeń przeznaczonych do tego celu, spełniających wymagania określone w przepisach *Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 22 grudnia 2005 r. W sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem (Dz.U. 2005 nr 263 poz. 2203)*
 - b) w miejscach występowania materiałów niebezpiecznych pożarowo.
4. Użytkowanie instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta bądź niepoddawanych okresowym kontrolom, o zakresie i częstotliwości wynikających z przepisów prawa budowlanego, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia ognia.
5. Rozgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od obiektu, przyległego do niego składowiska lub placu składowego z materiałami palnymi, przy czym jest dopuszczalne wykonywanie tych czynności na dachach o konstrukcji i pokryciu niepalnym w budowanych obiektach, a w pozostałych, jeżeli zostaną zastosowane odpowiednie, przeznaczone do tego celu podgrzewacze.
6. Rozpalanie ognia, wysypywanie gorącego popiołu i żużla lub wypalanie wierzchniej warstwy gleby i traw, w miejscu umożliwiającym zapalenie się materiałów palnych albo sąsiednich obiektów.
7. Składowanie poza budynkami w odległości mniejszej niż 4 m od granicy działki sąsiedniej materiałów palnych, w tym pozostałości roślinnych, gałęzi i chrustu.
8. Użytkowanie elektrycznych urządzeń grzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta.
9. Przechowywanie materiałów palnych oraz stosowanie elementów wystroju i wyposażenia wnętrza z materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od:
 - a) urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 373,15 K (100 °C)
 - b) linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji piorunochronnej oraz czynnych rozdzielnic prądu elektrycznego, przewodów elektrycznych siłowych i gniazd wtykowych siłowych o napięciu powyżej 400 V.
10. Stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki.
11. Instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, takich jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem.
12. Składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości określonych w przepisach techniczno-budowlanych.
13. Składowanie materiałów palnych w pomieszczeniach technicznych, na nieużytkowych poddaszach i strychach oraz na drogach komunikacji ogólnej w piwnicach.
14. Przechowywanie pełnych, niepełnych i opróżnionych butli przeznaczonych do gazów palnych na nieużytkowych poddaszach i strychach oraz w piwnicach.
15. Zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie w przypadku pożaru lub innego zagrożenia powodującego konieczność ewakuacji.
16. Blokowanie drzwi i bram przeciwpożarowych w sposób uniemożliwiający ich samoczynne zamknięcie w przypadku powstania pożaru.

17. Lokalizowanie elementów wystroju wnętrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno-budowlanych.
18. Uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:
 - a) gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych
 - b) przeciwwybuchowych urządzeń odciążających
 - c) źródeł wody do celów przeciwpożarowych
 - d) urządzeń uruchamiających instalacje gaśnicze i sterujących takimi instalacjami oraz innymi instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu
 - e) wyjść ewakuacyjnych albo okien dla ekip ratowniczych
 - f) wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz kurków głównych instalacji gazowej
 - g) krat zewnętrznych i okiennic, które zgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi powinny otwierać się od wewnątrz mieszkania lub pomieszczenia.

1.10.2. OBOWIĄZKI OSOBY PEŁNIĄCEJ ZADANIA ADMINISTRATORA BUDYNKU

Osoba pełniąca zadania Administrator obiektu obowiązana jest do przestrzegania zakazów i nakazów dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego oraz egzekwowania ich w stosunku do podwładnych oraz w stosunku do pracowników Politechniki Gdańskiej i innych osób przebywających w budynku, a w szczególności:

1. Znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe w zakresie zapobiegania i zwalczania pożarów.
2. Umieć posługiwać się sprzętem gaśniczym i hydrantami wewnętrznymi oraz znać ich lokalizację w pobliżu stanowiska pracy.
3. Zapewnić i przestrzegać terminowych przeglądów sprzętu i urządzeń przeciwpożarowych, instalacji użytkowych oraz budynku.
4. Zapewnić szkolenie pracowników w zakresie obsługi systemów przeciwpożarowych, w tym SSP i instalacji oddymiania.
5. Znać rozmieszczenie głównych wyłączników prądu oraz tablicy rozdzielczej swojego rejonu pracy.
6. Przestrzegać zakazów:
 - a) wnoszenia na teren obiektu materiałów pirotechnicznych i niebezpiecznych pożarowo
 - b) palenia tytoniu i używania ognia otwartego w pomieszczeniach budynku, z wyjątkiem miejsc gdzie to jest dopuszczalne
 - c) prowizorycznego instalowania urządzeń elektrycznych
 - d) dokonywania napraw urządzeń, instalacji elektrycznych i innych przez osoby nieposiadające odpowiednich uprawnień
 - e) włączania jednocześnie do sieci kilku urządzeń elektrycznych powodując przeciążenie instalacji elektrycznej
 - f) pozostawiania bez nadzoru włączonych urządzeń nieprzystosowanych do pracy ciągłej.
7. Zapewnić dostęp do:
 - a) drzwi wyjść ewakuacyjnych
 - b) sprzętu gaśniczego
 - c) hydrantów wewnętrznych
 - d) przeciwpożarowego wyłącznika prądu elektrycznego
 - e) tablic rozdzielczych prądu elektrycznego
 - f) głównego zaworu wody.
8. Nie składować na drogach ewakuacyjnych materiałów palnych oraz innych materiałów ograniczających szerokość przejścia.
9. Brać udział w szkoleniach i ćwiczeniach z zakresu ochrony przeciwpożarowej.
10. Brać udział w akcjach ratowniczych w przypadku pożaru, klęski żywiołowej lub innego zagrożenia, podporządkowując się kierującemu akcją ratowniczą.
11. Przeprowadzać ewakuację klientów, mieszkańców oraz podwładnych pracowników zgodnie z przyjętymi zasadami po ogłoszeniu alarmu ewakuacyjnego.
12. Dopilnować właściwego zabezpieczenia przeciwpożarowego podczas prowadzenia prac remontowych w obiekcie, a szczególnie przy pracach spawalniczych i z otwartym ogniem.

13. Przypominać podległym pracownikom o przestrzeganiu obowiązujących przepisów przeciwpożarowych, w tym postanowień niniejszej *Instrukcji*.
14. Zgłaszać przełożonym wszelkie nieprawidłowości w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektu, a także przypadków nie przestrzegania przez pracowników przepisów przeciwpożarowych.

1.10.3. OBOWIĄZKI PRACOWNIKÓW

Do zadań i obowiązków wszystkich pracowników należy:

1. Zapoznanie się z treścią *Instrukcji Ogólnej* obowiązującej.
2. Przestrzeganie postanowień *Instrukcji Ogólnej*.
3. Niezwłoczne usuwanie stwierdzonych uchybień mogących spowodować powstanie lub rozprzestrzenianie się pożaru oraz zgłaszanie o tym właściwemu przełożonemu.
4. Uczestniczenie w organizowanych szkoleniach przeciwpożarowych.
5. Dokładne sprawdzanie swojego stanowiska pracy po zakończeniu pracy, eliminując w ten sposób możliwość powstania pożaru.
6. Zaznajomienie się z zasadami użycia oraz zakresu stosowania podręcznego sprzętu gaśniczego (wskazania na etykietach gaśnic).
7. Nie zastawianie/zawężanie dróg ewakuacyjnych, dostępu do sprzętu gaśniczego i ratowniczego.
8. Przestrzeganie zakazu palenia tytoniu i posługiwanie się otwartym ogniem w miejscach pożarowo niebezpiecznych.
9. Znajomość podstawowych zasad alarmowania, gaszenia pożaru oraz ewakuacji.
10. Uczestniczenie czynne w akcjach ratowniczo - gaśniczych, podporządkowując się decyzjom kierującego tą akcją.
11. Dokładne poznanie lokalizacji podręcznego sprzętu gaśniczego, zaopatrzenia wodnego, środków do ogłaszania alarmu oraz rozmieszczenia dróg ewakuacyjnych.
12. Zwracanie szczególnej uwagi na właściwe warunki eksploatacji urządzeń grzejnych (piecyki, grzejniki).
13. Branie udziału w ewakuacji osób z zagrożonego terenu.

1.10.4. OBOWIĄZKI PRACOWNIKÓW DOZORU OBIEKTU (DYŻURNYCH)

Dyżurni są zobowiązani do:

1. Reagowania na alarmy o uszkodzeniach technicznych urządzeń, zgodnie z przyjętą instrukcją ich obsługi, z którą zobowiązani są zaznajomić się.
2. Wyłączania dopływu prądu do poszczególnych części budynku, jeśli nastąpił tam pożar lub inne zagrożenie.
3. Współdziałania z dowódcami jednostek ratowniczych i porządkowych, konserwatorami urządzeń i kierownikami działów przy prowadzonych działaniach ratowniczych lub ewakuacyjnych.
4. Wykonywania wszystkich innych zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

2. ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1

Gdańsk, dnia.....

.....
Imię i nazwisko

.....
stanowisko

OŚWIADCZENIE

Ja, niżej podpisany(a), oświadczam, że w dniu zostałem(am) zapoznany(a) z obowiązkami i zadaniami w zakresie zapobiegania pożarom i postępowania na wypadek pożaru oraz innego miejscowego zagrożenia, opisanymi w *Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego* dla budynku Politechniki Gdańskiej w Gdańsku.

W związku z powyższym zobowiązuję się do przestrzegania zaleceń i ustaleń wynikających z jej treści.

.....
(podpis pracownika)

UWAGA ! Oświadczenie wpiąć do akt osobowych pracownika.

Załącznik nr 2

**PROTOKÓŁ ZABEZPIECZENIA PRZECIWOŻAROWEGO PRAC POŻAROWO
NIEBEZPIECZNYCH.**

1. Nazwa i określenie budynku i miejsca (pomieszczenia), w którym przewiduje się wykonanie prace
.....
.....
2. Kategoria niebezpieczeństwa pożarowego, kategoria zagrożenia ludzi, strefa zagrożenia wybuchem
oraz właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w budynku lub pomieszczeniu
.....
.....
Rodzaj elementów budowlanych (zapalność) występujących w danym budynku, pomieszczeniu lub
rejonie.....
.....
3. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego budynku, pomieszczenia, stanowiska, urządzenia itp. na
okres wykonywania prac.....
.....
4. Liczba i rodzaje podręcznego sprzętu pożarniczego do zabezpieczenia toku
prac.....
.....
.....
5. Środki i sposób alarmowania straży pożarnej oraz współpracowników w razie zaistnienia pożaru
.....
.....
6. Osoba/y/ odpowiedzialna za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac
.....
.....
7. Osoba odpowiedzialna za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac
.....
.....
8. Osoby zobowiązane do przeprowadzenia kontroli rejonu prac spawalniczych po ich zakończeniu
.....
.....
.....

Komisja w składzie:

Podpis członków komisji:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

(Imię i nazwisko, stanowisko)

Gdańsk, data

Załącznik nr 3

Zezwolenia nr.....na przeprowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych

1. Miejsce pracy (kondygnacja, pomieszczenie, instalacja):

.....

2. Rodzaj pracy:

.....

3. Czas pracy (wyszczególnić dni i godziny):

.....

4. Zagrożenie pożarowe (wybuchowe) w miejscu pracy:

.....

5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru (wybuchu):

.....

6. Środki zabezpieczenia

a. przeciwpożarowe:

b. bhp:

c. inne:

7. Sposób wykonywania pracy:

.....

8. Osoby odpowiedzialne za:

a. przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenie toku prac niebezpiecznych pożarowo:

(Imię i nazwisko)

Stwierdzam wykonanie:

(podpis)

b. wyłączenie rejonu prac spod napięcia:

(Imię i nazwisko)

Stwierdzam wykonanie:

(podpis)

c. dokonanie analizy stężeń par cieczy, gazów, pyłów w zakresie występowania niebezpiecznych stężeń:

(Imię i nazwisko)

Stwierdzam wykonanie:

(podpis)

d. stosowanie środków zabezpieczających organizację pracy i instruktaż:

(Imię i nazwisko)

Przyjąłem do wykonania:

(podpis)

9. Zezwalam na rozpoczęcie prac w dniu(ach).....od godz.do godz.

(zezwolenie jest ważne tylko po złożeniu podpisów przez osoby wymienione w pkt 8)

.....
(wnioskujący)

.....
(przewodniczący komisji)

10. Prace zakończono w dniuo godzinie.....

.....
(wykonawca)

11. Stanowisko pracy i jego otoczenie zostało sprawdzone i nie stwierdzono zaniedbań mogących zainicjować pożar.

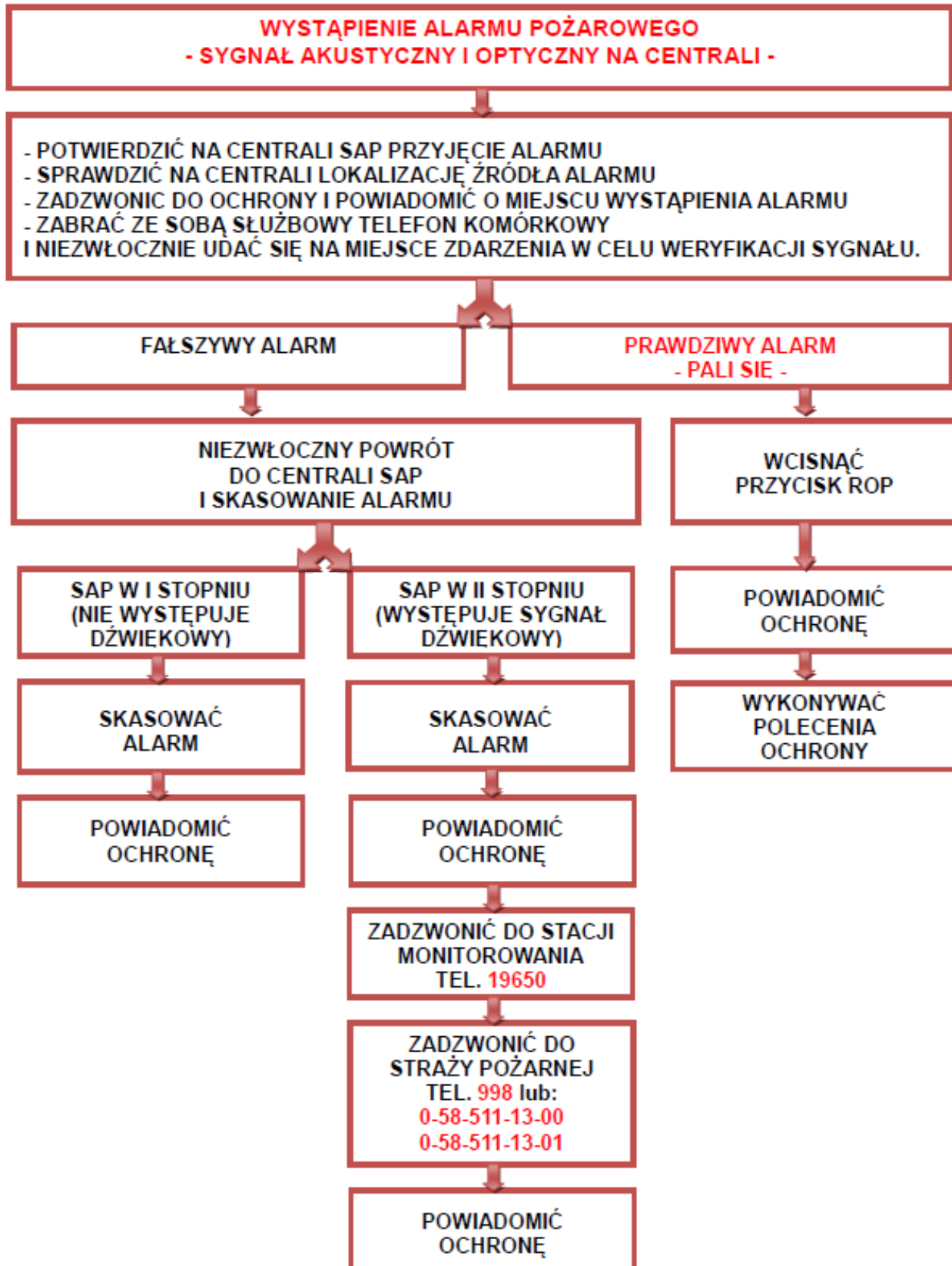
Stwierdzam odebranie robót

Skontrolował

.....
(podpis)

.....
(podpis)

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA ALARMU POŻAROWEGO

PODSTAWOWE ZAKAZY W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Na terenie i w obiektach administrowanych i użytkowanych przez Politechnikę Gdańską zabrania się:

- 1) używania otwartego ognia oraz palenia tytoniu na terenie Uczelni oraz w obiektach z wyjątkiem pomieszczeń lub miejsc do tego wyraźnie przeznaczonych;
- 2) wykonywania prac pożarowo i wybuchowo niebezpiecznych bez odpowiedniego zabezpieczenia i dozoru;
- 3) zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie w przypadku pożaru lub innego zagrożenia powodującego konieczność ewakuacji;
- 4) blokowania drzwi i bram przeciwpożarowych w sposób uniemożliwiający ich samoczynne zamknięcie w przypadku powstania pożaru;
- 5) uniemożliwiania lub ograniczania dostępu do:
 - a) gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych,
 - b) przeciwwybuchowych urządzeń odciążających,
 - c) źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
 - d) urządzeń uruchamiających instalacje gaśnicze i sterujących takimi instalacjami oraz innymi instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu,
 - e) wyjść ewakuacyjnych albo okien dla ekip ratowniczych,
 - f) wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz kurków głównych instalacji gazowej,
 - g) krat zewnętrznych i okiennic, które zgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi powinny otwierać się od wewnątrz pomieszczenia.
- 6) składowania materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczania przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości określonych w przepisach techniczno-budowlanych;
- 7) przechowywania substancji i mieszanin chemicznych oraz butli z gazami w sposób inny niż wskazany w „Karcie charakterystyki”;
- 8) przechowywania materiałów niebezpiecznych pożarowo w sposób umożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu w następstwie składowania lub wskutek wzajemnego oddziaływania;
- 9) gromadzenia na stanowiskach pracy i naukowo-badawczych większej ilości materiałów niebezpiecznych pożarowo niż przewidziane dobowe zużycie lub dobowa produkcja, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej;
- 10) składowania materiałów palnych w pomieszczeniach technicznych, na nieużytkowych poddaszach i strychach oraz na drogach komunikacji ogólnej w piwnicach;
- 11) przechowywania materiałów niebezpiecznych pożarowo w pomieszczeniach piwnicznych, na poddaszach i strychach, w obrębie klatek schodowych i korytarzy oraz innych pomieszczeń ogólnie dostępnych, jak również na tarasach, balkonach i loggiach;
- 12) przechowywania pełnych, niepełnych i opróżnionych butli przeznaczonych do gazów palnych na nieużytkowych poddaszach i strychach oraz w piwnicach;
- 13) gromadzenia łatwopalnych materiałów pod zewnętrznymi ścianami budynków;
- 14) składowania materiałów niebezpiecznych pożarowo pod zewnętrznymi ścianami budynków;
- 15) używania elektrycznych urządzeń grzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta;
- 16) przechowywania materiałów palnych oraz stosowania elementów wystroju i wyposażenia wnętrza z materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 1000 C°;
- 17) przechowywania materiałów palnych oraz stosowania elementów wystroju i wyposażenia wnętrza z materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 metra od linii kablowych o napięciu powyżej 1kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji piorunochronnej oraz

czynnych rozdzielnic prądu elektrycznego, przewodów elektrycznych siłowych i gniazd wtykowych siłowych o napięciu powyżej 400 V;

- 18) używania grzałek tzw. „nurkowych”, piecyków elektrycznych z otwartą spiralą grzejną i grzejników typu „słońce” i „Farel”;
- 19) stosowania na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki;
- 20) instalowania opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, takich jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem;
- 21) prowizorycznego instalowania urządzeń elektrycznych;
- 22) dokonywania napraw urządzeń i instalacji osobom nie posiadającym uprawnień określonych odrębnymi przepisami;
- 23) pozostawiania bez dozoru urządzeń nie przystosowanych do pracy ciągłej;
- 24) używania instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta bądź niepoddawanych okresowym kontrolom, o zakresie i częstotliwości wynikających z przepisów prawa budowlanego, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzeniania ognia;
- 25) eksploataowania systemu wentylacji bez dokonania okresowych przeglądów i konserwacji;
- 26) używania butli z gazem propan-butan w budynkach wysokich i średnio wysokich;
- 27) używania butli z gazami technicznymi bez należytego zabezpieczenia przed upadkiem i w pobliżu źródeł ciepła, na drogach i przejściach;
- 28) pozostawiania na stanowiskach pracy i naukowo-badawczych zbędnych butli z gazami lub pustych butli po gazach;
- 29) używania sprzętu przeciwpożarowego do innych celów niż gaszenie pożarów lub szkolenie;
- 30) zmieniania przeznaczenia pomieszczeń, budowy nowych stanowisk dydaktycznych, naukowo-badawczych, bez uzyskania opinii służb technicznych;
- 31) prowadzenia doświadczeń i prób ze środkami pirotechnicznymi lub innymi substancjami niebezpiecznymi pod względem pożarowym, wybuchowym lub toksycznym, za wyjątkiem tych, które związane są z procesem naukowo-badawczym, dydaktycznym lub ćwiczeniami uzgodnionymi z władzami Uczelni;
- 32) jednoosobowego wykonywania prac i doświadczeń pożarowo i wybuchowo niebezpiecznych;
- 33) palenia ognisk, śmieci i odpadów;
- 34) używania różnego typu świeczek, kadzidełek, zimnych ogni itp. w pomieszczeniach pracy i nauki.